වාණිජ ධාරා

වාණිජ විෂයය ගුරුසිසු අත්වැල

(අධ්‍යාපන කාර්යාලය - බළන්ගොඩ)

ගිණුම්කරණය - 33

නිපුණතාව 14

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ

මූලික සංකල්ප ඇගයීමට ලක් කරයි.

අනුශාසකත්වය : සුනිල් රාජපක්ෂ මහතා

සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ වාණිජ

සම්පත් දායකත්වය : **W.G** ප්‍රශාද් මයා

ර/ශ්‍රී ධර්මානන්ද පිරිවෙන

වාණිජ විෂයන් සඳහා ඉගෙනුම් ආධාරක ගොනු සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය

නිපුණතාවය 14

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ
මූලික සංකල්ප ඇගයීමට ලක් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම

14.01 තීරණ ගැනීම සඳහා කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය භාවිතා කිරීම.

14.02 කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ මූලික සංකල්ප විග්‍රහ කරයි.

14.01 තීරණ ගැනීම සඳහා කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය භාවිතා කිරීම.

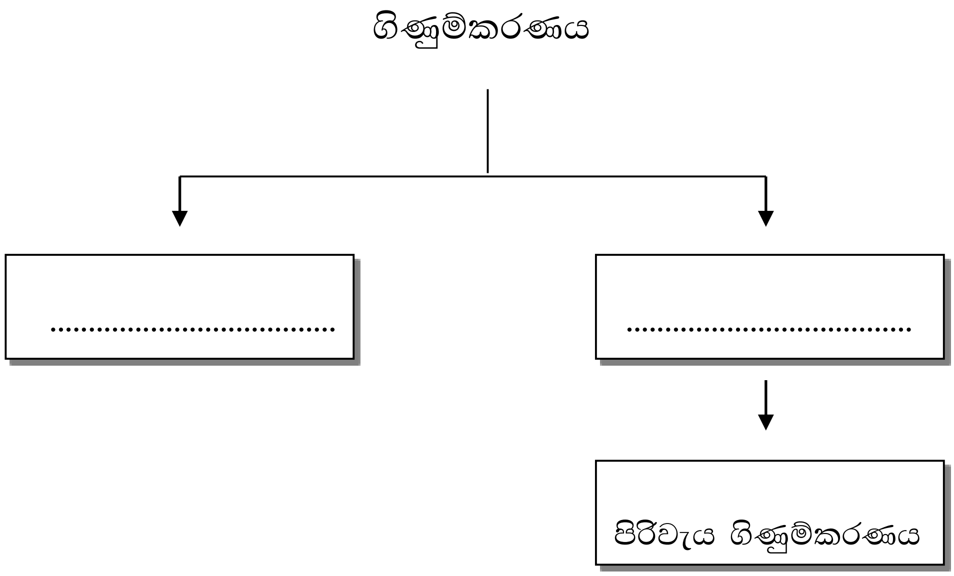

මූල්‍ය ගිණුම්කරණය

....

....

....

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය

....

....

....

පිරිවැය ගිණුම්කරණය

....

....

....

කළමණුකරණ ගිණුම්කරණ කාර්යයන්

- ❖ ව්‍යාපාර කටයුතු සැලසුම් කිරීම සඳහා අයවැය සකස් කිරීම.
- ❖ පිළියෙල කළ අයවැයන් සත්‍ය තොරතුරු සමඟ සංසන්ධනය කර විචල්‍යතාවයන් පිළිබඳ වාර්තා සැකසීම.
- ❖ මූල්‍ය ගිණුම්කරණ තොරතුරු, පිරිවැය ගිණුම්කරණ තොරතුරු සහ අනෙකුත් මූලාශ්‍ර තුලින් රැස්කරගන්නා තොරතුරු අවශ්‍ය පරිදි වර්ගීකරණය කිරීම. විශ්ලේෂණය කිරීම හා ඒවා සාරංශ කර වාර්තා සකස් කිරීම සහ එම වාර්තා මත තීරණ ගැනීම.

මූල්‍ය ගිණුම්කරණ සහ කළමණාකරණ ගිණුම්කරණ අතර වෙනස්කම්

වෙනස්වන සාධකය	මූල්‍ය ගිණුම්කරණය	කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය
1. ඉදිරිපත් කරන තොරතුරුවල ස්වභාවය	....	....
2. තොරතුරු භාවිතා කරන පාර්ශව	....	....
3. ගිණුම්කරණ ඒකකය	....	....
4. ආකෘති	....	....
5. නෛතික අවශ්‍යතාව	....	....

6. ගිණුම්කරණ මූලධර්ම හා ප්‍රමිත	....	....
7. ගිණුම්කරණ කාලපරිච්ඡේදය	....	....

ක්‍රියාකාරකම් - 1

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය සම්බන්ධයෙන් පහත ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න සදහන් කරන්න.

අ. කළමණාකර ගිණුම්කරණ මගින් තීරණ ගැනීමේ දී වැදගත් වන මුදලින් මැනිය නොහැකි තොරතුරු සපයනු ලැබේ. (..............)

ආ. කළමණාකරණ වාර්තා නිශ්චිත කාච්ඡේදයට වරක් මෙන්ම කළමනාකරුවන්ට අවශය වූ විට සකස් කෙරේ. (..............)

ඇ. කළමණාකරුවන්ගේ භාවිතය සදහා විශේෂ පරමාර්ථ මූල්‍ය වර්තා පිළියෙල කෙරේ. (..............)

ඉ. කළමණාකරණ ගිණුම්කරණ තොරතුරු ඓතිහාසික මෙන්ම අනාගත කාලච්ඡේද සම්බන්ධයෙන් සපයනු ලැබේ. (..............)

ක්‍රියාකාරකම් - 2

ව්‍යාපාරයක කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය සම්බන්ධයෙන් පහත ප්‍රකාශ සත්‍යද අසත්‍යද යන්න සදහන් කරන්න.

කළමණාකරුවන්ගේ භාවිතය සදහා පොදු පරමාර්ථ මුල්‍ය වාර්තා පිළියෙල කෙරේ.(........)

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතවලට අනුකූලව මූල්‍ය වාර්තා පිළියෙළ කරයි. (........)

ව්‍යාපාරයක අතීත මෙන්ම අනාගත තොරතුරු සපයයි. (........)

ව්‍යාපාරික කළමණාකරුවන්ගේ ඉල්ලීම මත තොරතුරු ඉදිරිපත් කරයි (........)

2019 A/L

Home Work

1. මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා කළමණාකරණ ගිණුම්කරණ වාර්තා අතර වෙනස්කම් පහත කරුණු මත සඳහන් කරන්න.

කරුණ	**වාර්තා** මූල්‍ය ගිණුම්කරණය	කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය
A - වාර්තා භාවිතා කරන පාර්ශව	....	....
B - පිලියෙල කරන වාර ගණන	....	....
C - නෛතික අවශ්‍යතාව	....	....
D- වාර්තා කරන තොරතුරුවල ස්වභාවය	....	....

(.........)

2014 A/L

2. පහත සඳහන් අංශයන්ට අදාලව මූල්‍ය ගිණුම්කරණය සහ කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය අතර වෙනස දක්වන්න.

අංශය	මූල්‍ය කළමණාකරණය	කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය
(i). තොරතුරු භාවිතා කරන්නන්	....	....
(ii). තොරතුරු වාර්තා කිරීමේ වාර ගණන	....	....

2012 A/L

3 පහත සඳහන් කරුණු වලට අදාලව මූල්‍ය හා කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය අතර වෙනස සඳහන් කරන්න.

කරුණ	**කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය**	**මූල්‍ය ගිණුම්කරණය**
තොරතුරු භාවිතා කරන්නන්	....	....
වාර්තා කිරීමේ වාර ගණන	....	....

2010 A/L

4.පහත දක්වෙන ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ගණකාධිකරණ හා කළමණාකරණ ගණකාධිකරණය අතර වෙනස දක්වන්න.

ක්ෂේත්‍රය	මූල්‍ය ගණකාධිකරණ	කළමණාකරණ ගණකාධිකරණය
01. අවධානයට යොමු වන කාලය	....	....
02. වාර්තා කිරීමේ වාර ගණන	....	....

2006

5. පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍රවලට අදාලව කළමණාකරණ ගිණුම්කරණය හා මූල්‍ය ගිණුම්කරණය අතර ඇති වෙනස්කම් කෙටියෙන් දක්වන්න.

i භාවිතා කරන ප්‍රධාන පාර්ශවයන්
ii අවධානයට යොමු කරන කාලය
iii භාවිතා කරන වාර ගණන
iv පොදුවේ පිළිගත් මූලධර්ම

....

....

....

....

....

....

....

....

....

2000 A/L

14.2 කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ මූලික සංකල්ප විග්‍රහ කරයි.

මූලික සංකල්ප 3 කි

- ❖ පිරිවැය
- ❖ පිරිවැය ඒකකය
- ❖ පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන

පිරිවැය

....

....

....

පිරිවැය ඒකකය

....

....

....

සාමාන්‍යයෙන් පිරිවැය ඒකකයක් ලෙස භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් හදුනා ගැනේ.

උදාහරණ

- ❖ ඇගලුම් කම්හලක - ....
- ❖ පොත් නිෂ්පාදනය කරන ආයතනයක - ....
- ❖ විගණන ආයතනයක - ....

පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන

පිරිවැය ඒකක අතර බෙදාහරින තෙක් පිරිවැය රැස්කර තබාගන්නා ....

.... පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස හැදින්වේ.

උදාහරණ

- ❖ ස්ථානය - ....

- ❖ ක්‍රියාකරුවන් - ....
- ❖ උපකරණයක් - ....
- ❖ පුද්ගලයෙක් - ....

සාරාංශය

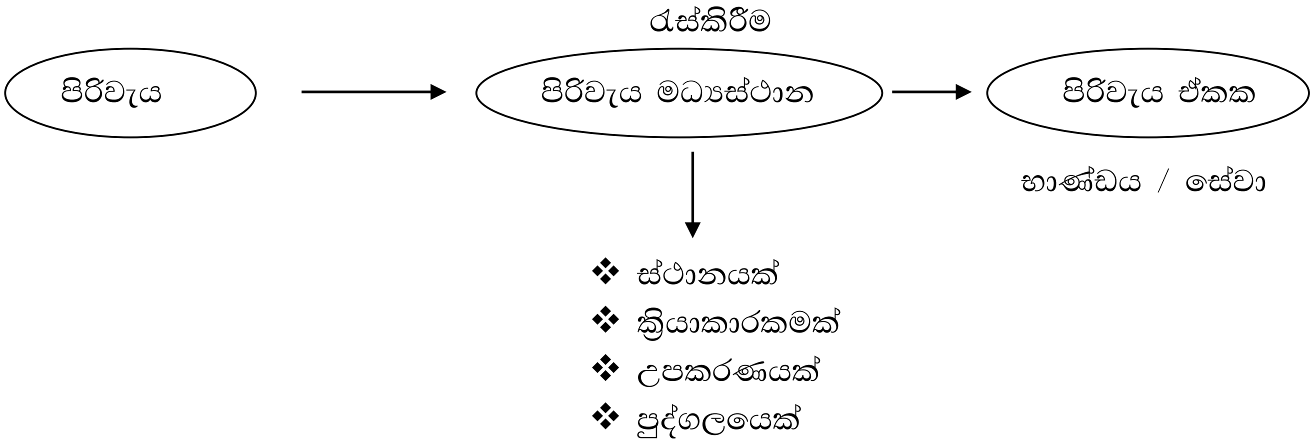

පිරිවැය වර්ගීකරණය

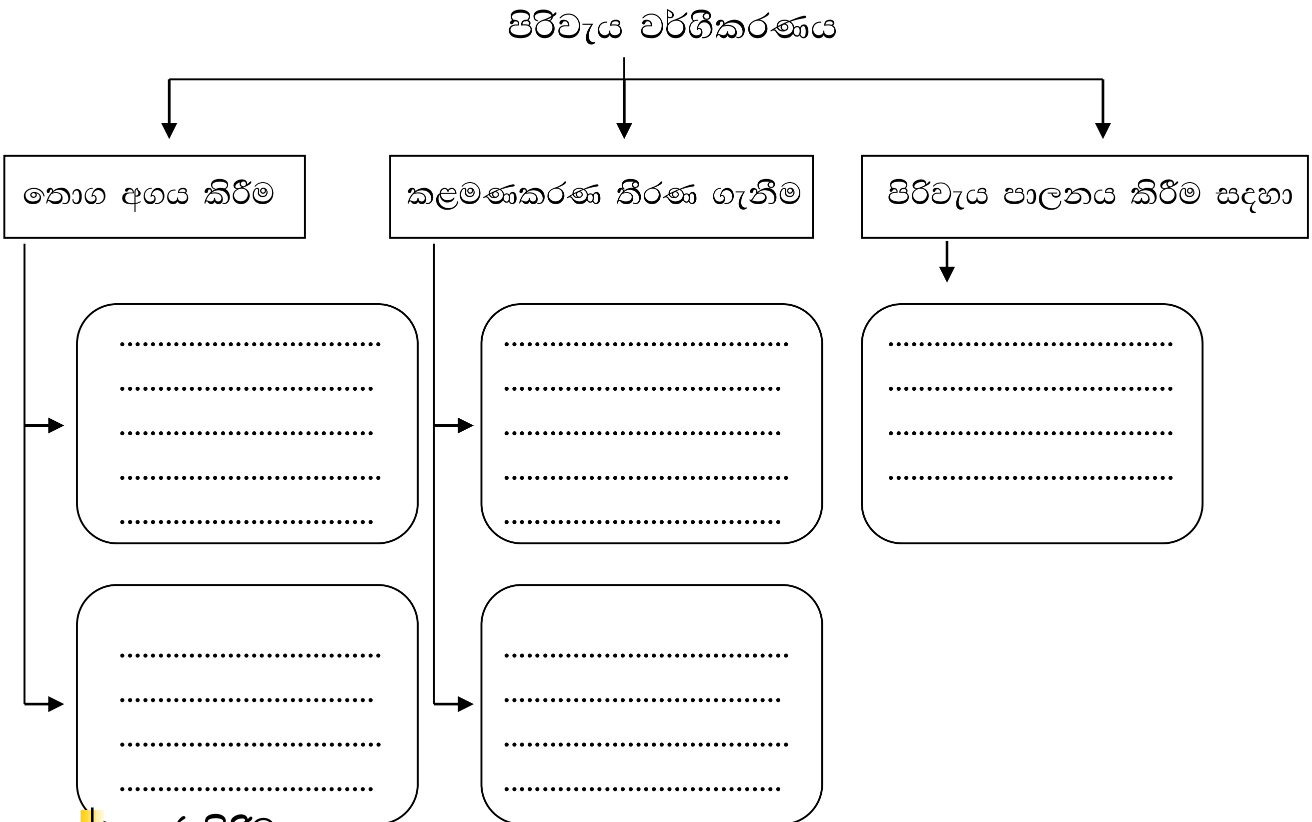

සෘජු පිරිවැය

නිෂ්පාදිතයක් (පිරිවැය ඒකකයන්) සමඟ සෘජුව හඳුනාගත හැකි පිරිවැයයි.

උදා -

....

වක්‍ර පිරිවැය

....

....

....

උදාහරණ - වක්‍ර ද්‍රව්‍ය, වක්‍ර ශ්‍රමය, වක්‍ර වෙනත් පිරිවැය

මෙම සාරාංශය රූප සටහනකින් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

සෘජු පිරිවැය
- සෘජු ද්‍රව්‍ය
- සෘජු ශ්‍රමය
- සෘජු වෙනත්

වක්‍ර පිරිවැය (පොදුකාර්ය)
- නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය
- නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය
  - පරිපාලන වියදම්
  - බෙදාහැරීමේ පිරිවැය
  - මූල්‍ය පිරිවැය
  - වෙනත් පිරිවැය

තොග අගය කිරීම

- නිෂ්පාදිත පිරිවැය

....

....

කාලච්ඡේද පිරිවැය

දරන කාලච්ඡේදයේ දි වියදමක් ලෙස සලකන පිරිවැයයි.

උදා පරිපාලන වියදම්

විකුණුම් හා බෙදාහැරීම්

ක්‍රියාකාරම් 01

01. නිෂ්පාදන ආයතනයක 2019 වර්ෂයේ දී පහත පිරිවැය පිළිබඳ තොරතුරු සපයා ඇත.

		රු. 000
සෘජු ද්‍රව්‍ය	-	100
සෘජු ශ්‍රමය	-	40
සෘජු වෙනත්	-	20
නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය	-	60
පරිපාලන වියදම්	-	18
බෙදාහැරීමේ වියදම්	-	17
මූල්‍ය පිරිවැය	-	8
වෙනත් පිරිවැය	-	4

අවශ්‍ය වන්නේ,

1. නිෂ්පාදිත පිරිවැය කොපමණද?
2. ආදායම් ප්‍රකාශයට හඳුනාගන්නා පිරිවැය කොපමණද?

කළමණාකරණ තීරණ ගැනීම

පිරිවැය කොටස් දෙකට වර්ග කෙරේ.

- **ස්ථාවර පිරිවැය**

....

....

උදාහරණ - කර්මාන්ත ශාලා කුලි
වරිපනම්

- **විචල්‍ය පිරිවැය**

....

....

උදාහරණ - සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය, ඒකක මත ගෙවන සේවක වැටුප්, ...

....

අදාළ පිරිවැය

තීරණයක සෘජු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විශේෂයෙන් ඇතිවන අනාගත පිරිවැයයි.

උදාහරණ

....

....

අදාල පිරිවැය සෑම විටම ආවස්ථික පිරිවැයකි. ආවස්ථික පිරිවැය යනු විකල්ප අතරින් එකක් තෝරාගැනීමේදී කැප කරන හොඳම විකල්පයේ වටිනාකමයි.

අදාළ නොවන පිරිවැය

තීරණයක සෘජු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විශේෂයෙන් ඇති නොවන එම නිසා තීරණ ගැනීමේදි නොසලකා හැරිය යුතු පිරිවැයයි.

උදාහරණ - අතීතයේ මිලදී ගත් යන්ත්‍රයක පිරිවැය

- ගිලුණු පිරිවැය

....

....

උදාහරණ

මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂාකරන යන්ත්‍රයක් වෙනුවෙන් දැනටමත් දරා ඇති වෙළෙඳ පල
....

ක්‍රියාකාරකම් 02

LED රූපවාහිණි නිෂ්පදානය කරන ආයතනයක දැනට භාවිතා කරන යන්ත්‍ර වෙනුවට නව යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීමට සලකා බලමින් සිටියි.

පැරණි යන්ත්‍රයේ පිරිවැය	-	රු. 1,000,000
පැරණි යන්ත්‍රයේ ධාරන අගය	-	රු. 800,000
පැරණි යන්ත්‍රයේ විකුනුම් මිල	-	රු. 700,000

නව යන්ත්‍රය හා සම්බන්ධ තොරතුරු

ගැනුම් මිල	-	රු. 1,500,000
ගෙනඒමේ කුලි සහ සවිකිරීමේ පිරිවැය	-	රු. 200,000
වෙළෙඳ පොළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සඳහා දැරූ පිරිවැය		රු. 50,000

අවශ්‍ය වන්නේ

1. නව යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමේදී අදාල පිරිවැය වන්නේ මොනවාද?
2. ගිලුණු පිරිවැය සඳහා උදාහරණ දෙකක් නම් කරන්න.

3. නව යන්ත්‍රය අදාල නොවන පිරිවැයක් වන්නේ මොනවාද?

4. නව යන්ත්‍රය මිලදීගැනීමේදි ආවස්ථික පිරිවැයකට උදාහරණයක් දක්වන්න.

පිළිතුරු

....

....

....

....

....

....

....

පිරිවැය පාලනය කිරීම සඳහා

- **පාලනය කල හැකි පිරිවැය**

කළමණාකරුවන්ට තම අධිකාරි බලය පවතින සීමාව යටතේ පාලනය කළ හැකි පිරිවැයයි.

- **පාලනය කළ නොහැකි පිරිවැය**

....

....

Home Work

1. පහත සඳහන් ඒවායේ ''**පිරිවැය ඒකකයක්**'' වන්නේ කුමක් ද යන්න සඳහන් කරන්න.
   - පාන් බේකරියක
   - රෝහලක
   - විදුලිය සපයන ආයතනයක
   - සිනමා ශාලාවක

- රු. 80 000ක යන්ත්‍ර උපකරණ මිල දී ගැනීම
- රු. 8 000 මාසික කුලිය සඳහා ගොඩනැගිල්ලක් ලබා ගැනීම
- වැඩ නිම කළ පසු මේසයක් සඳහා රු. 3 000ක ගාස්තුවක් ගෙවීම මත වඩු කාර්මිකයකු යොදවා ගැනීම.
- මේසයක් සඳහා දැව වර්ග අඩි 18ක් අවශ්‍ය වන අතර, වර්ග අඩියක් රු. 200 බැගින්, දැව වර්ග අඩි 400ක් ලබා ගැනීම
- කම්හල් රක්ෂණ සහ විදුලිය සඳහා රු 18 000ක් වැය කිරීම
- වැලි කඩදාසි, පොලිෂ් ආදිය සඳහා රු. 4 000ක් වැය කිරීම
- යන්ත්‍ර උපකරණ සඳහා (මාස 03ක්) රු. 3 000ක් ක්ෂය වීම් ඇතුළත් කිරීම
- වෙනත් කම්හල් වියදම් සඳහා රු. 19 000ක් ඇතුළත් කිරීම සිදු කර ඇත.

2018. 03. 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව තුළ දී මේස 20ක් නිපදවා මේස 15ක් අලෙවි කර ඇත.

දී ඇති තොරතුරුවලට අනුව පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

(i) නිෂ්පාදන පිරිවැය හා කාලච්ඡේද පිරිවැය කොපමණ ද?

(ii) 2018. 03. 31 දිනට ඉතිරි බඩු තොගයේ (අමු ද්‍රව්‍ය තොගය හා නිමි තොගය) වටිනාකම දක්වන්න.

(iii) විචල්‍ය පිරිවැය හා ස්ථාවර පිරිවැය වෙන වෙන ම ගණනය කරන්න.

3. පහත සඳහන් දෑ උදාහරණ සහිතව කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

- අදාළ නොවන පිරිවැය
- ගිලුණු පිරිවැය
- ආවස්ථික පිරිවැය

නිපුණතාවය 14

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ

මූලික සංකල්ප ඇගයීමට ලක් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම

14.03 ද්‍රව්‍ය පාලන ක්‍රියාපිළිවෙත් භාවිතා කරයි.

නිබන්ධන 02

Prepared by – W.G. Prasad

B.Com (Special) University of Kelaniya

Sri Dharmananda Vidyayatana Piriwena

Miriswaththa, Balangoda.

14.3 ද්‍රව්‍ය පාලන ක්‍රියාපිළිවෙත් භාවිතා කරයි.

ද්‍රව්‍ය යනු නිෂ්පාදනයේ දී හෝ සේවා සැපයීමේදී භාවිතයට ගනු ලබන ඍජු ද්‍රව්‍ය හා වක්‍ර ද්‍රව්‍යයි.

උදා -

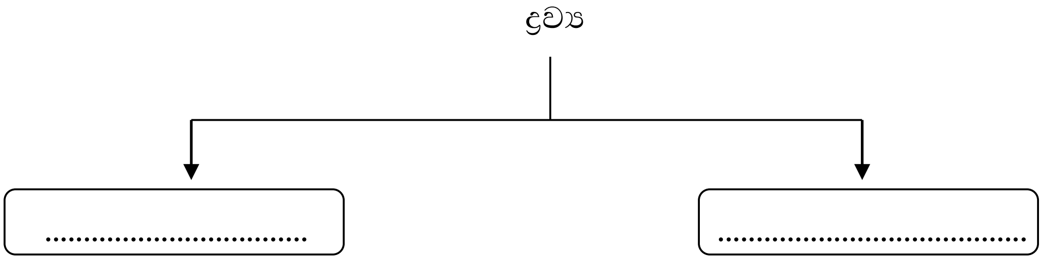

ඍජු ද්‍රව්‍ය

භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් (පිරිවැය ඒකකයක්) හා පැහැදිලි වෙන්කර හඳුනාගත හැකි ද්‍රව්‍යයි.

උදා - ....

වක්‍ර ද්‍රව්‍ය

....

....

උදා - ඇඟලුම් කම්හලක යන්ත්‍ර සඳහා භාවිතා කරන ඉන්ධන

ද්‍රව්‍ය තොග පාලනයේ වැදගත්කම

- කාරක ප්‍රාග්ධනය අනවශ්‍ය ලෙස තොග තුළ රඳවා තබා ගැනීමෙන්
- තොග ලබාගැනීමේ පිරිවැය හා තොග පවත්වා ගැනීමේ පිරිවැය අවම කරගත හැකිවීම.
- තොග නාස්තිය හා අපතය සීමා කරගත හැකිවීම.
- හදිසි මිලදී ගැනීම් වලින් වැලකීමට හැකිවීම.
- තොග පිළිබඳ තොරතුරු කළමණාකරණයට වාර්තා කිරීම් පහසුවීම.

ද්‍රව්‍ය තොග පාලන අවස්ථා

- ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම

- ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම
- ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම

ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම්

- මෙහි පහත අවස්ථා දෙක සලකා බැලිය යුතු වේ.

    1. විධිමත් මිලට ගැනීමේ ක්‍රියා පටිපාටියක් අනුගමනය කිරීම.
    2. ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය ඇණවුම් කිරීම.

මිලට ගැනුම් ක්‍රියාවලිය

ආයතනයේ විවිධ නිෂ්පාද හා සේවා අංශවලට අවශ්‍ය වන භාණ්ඩ / ද්‍රව්‍ය ඉල්ලුම් කරමින් ද්‍රව්‍ය අධියාචනා පත් සැපයුම් අංශයට යොමු කරමින් පසුව මිලට ගැනුම් ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වේ.

- මිලදී ගැනුම් .... මඟින් සිදුවේ.
- තොග අවශ්‍යතාව ගබඩාව විසින්, ... මඟින් ගැනුම් අංශය වෙත දැනුම් දෙයි.
- මෙම ගැනුම් අධියාචනය මත, ගැනුම් අංශය විසින් අදාළ මිලදී ගැනුම් සිදු කරනු ලබයි.
- ගැනුම් අංශය විසින්
    - මිල විමසීම් (මිල කථන / මිල ගණන් කැඳවුම්)
    - සුදුසු සැපයුම්කරුවෙකු තෝරා ගැනීම
    - තෝරාගත් සැපයුම්කරුවකු වෙත ගැනුම් ඇණවුම යැවීම සිදුකරනු ලබයි.

- ගැනුම් අංශයට සැපයුම්කරු භාණ්ඩ ලබාදුන් බවට භාණ්ඩ භාරදීමේ තුණ්ඩුව ලබාදේ.
- සැපයුම්කරුගෙන් ද්‍රව්‍ය ගබඩාවට ලැබීමේදී භාණ්ඩ ලැබීමේ පත්‍රිකාව (GRN) පිළියෙල කරයි.
- ගිණුම් අංශය විසින් අදාළ සැපයුම්කරුට මුදල් ගෙවීමේදී පහත ලේඛන සැසඳීමක් සිදු වේ.

    - සැපයුම්කරුගෙන් ලද ඉන්වොයිසිය
    - ගැනුම් ඇණවුම
    - භාණ්ඩ ලැබීම් පත්‍රිකාව

මිලට ගැනීම් ක්‍රියාවලිය - රූප සටහනකින්

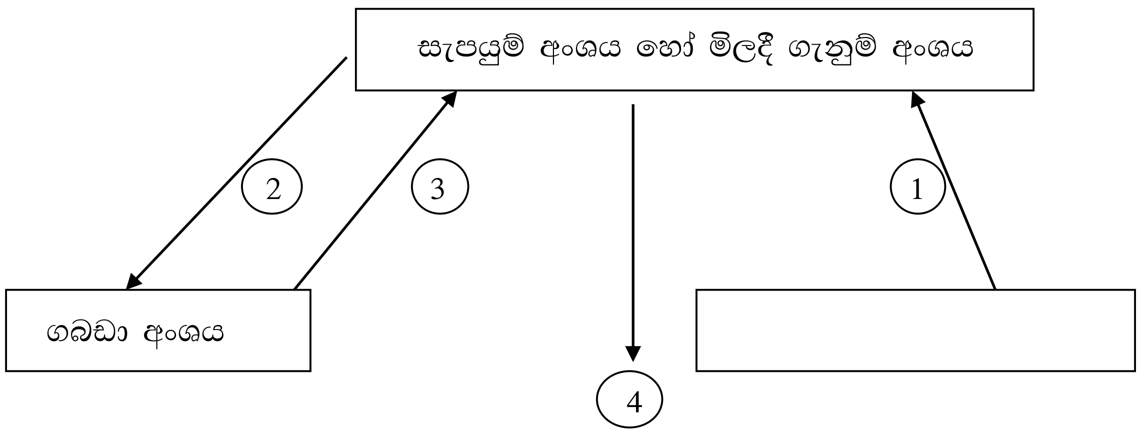

ගබඩා අංශයෙන් ලද ගැනුම් අධියාචනා පත්‍රවලට

අනුව මිලදී .... සිදු කිරීම.

- මිල විමසීම
- ගැනුම් අංශය මඟින් සුදුසු සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම
- තෝරාගත් සැපයුම් සඳහා, ගැනුම් ඇණවුම යැවීම.
- ද්‍රව්‍ය ලබාගැනීම (භාණ්ඩ භාරදීමේ තුණ්ඩුව)
- ඇණවුම් මත ලද භාණ්ඩ ගබඩා අංශයට / නිෂ්පාදන අංශවලට යොමු කිරීම (භාණ්ඩ ලැබීමේ තුණ්ඩුව)
- අදාල ගෙවීම් කිරීම (වවුචරය)

ක්‍රියාකාරකම් 01

මූලාශ්‍ර ලේඛණය	**පිළියෙල කිරීම**	**යොමු කිරීම**	**කුමක් සඳහාද**

ද්‍රව්‍ය අධියාචනා පත්	....	....	....
ගැනුම් අධියාචනා පත්	....	....	....
මිල කැඳවුම	....	....	....
ගැනුම් ඇණවුම්	....	....	....
භාණ්ඩ භාරදීමේ තුණ්ඩුව	....	....	....
භාණ්ඩ ලැබීමේ තුණ්ඩුව	....	....	....
ඉන්වොයිසිය	....	....	....

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය - Economic order Quntitiy (EOQ)

ද්‍රව්‍ය තොග සඳහා දරණ වාර්ෂික .... අවම වන පරිදි ....

ද්‍රව්‍ය පිරිවැයට ඇතුලත්වන දෑ

- ❖ සැපයුම්කරුට ගෙවන ගැනුම් මිල
- ❖ ඇණවුම සකස් කර යැවීමේ වියදම
- ❖ ප්‍රවාහන වියදම්
- ❖ පැටවීමේ හා බෑමේ කුලිය

} ....

- ❖ ගබඩා කුලි
- ❖ ගබඩා මෙහෙයුම් වියදම්
- ❖ ගබඩා රක්ෂණ ගාස්තු

} ....

මුලු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය = ගැනුම් මිල + | ඇණවුම් පිරිවැය + තබාගැනීමේ පිරිවැය |

↓ මුලු පිරිවැය ලෙස සලකයි

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණ ආකෘතියට අදාළ උපකල්පන

1. තොග ඒකකයක ගැනුම් මිල ඇණවුම් කරන ඒකක පමාණය අනුව නොවෙනස් වන බව
2. වාර්ෂික තොග අවශ්‍යතාව නිශ්චිතවම දන්නා බව
3. ඇණවුම් කළ මුළු තොග ප්‍රමාණයම එකවර ලැබෙන බව
4. ඇණවුමක් සඳහා වු ඇණවුම් පිරිවැය නිශ්චිත බව
5. තොග ඒකකයක් තබාගැනීමේ වාර්ෂික පිරිවැය නිශ්චිත බව
6. අවම තොග මට්ටම ශුන්‍ය බව

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය වගුව මඟින්

ඇණවුම් කරන ඒකක ප්‍රමාණය	ඇණවුම් පිරිවැය	තබාගැනීමේ පිරිවැය	මුලු පිරිවැය
250	16000	2000	18000
500	9000	4000	13000
750	**6000**	**6000**	**12000**
1000	5000	8000	13000

පිරිවැය හැසිරෙන ආකාරය ප්‍රස්ථාර මඟින්

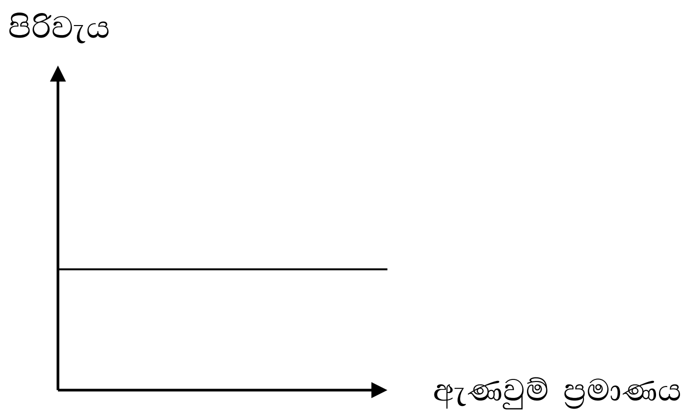

ඇණවුම් පිරිවැය

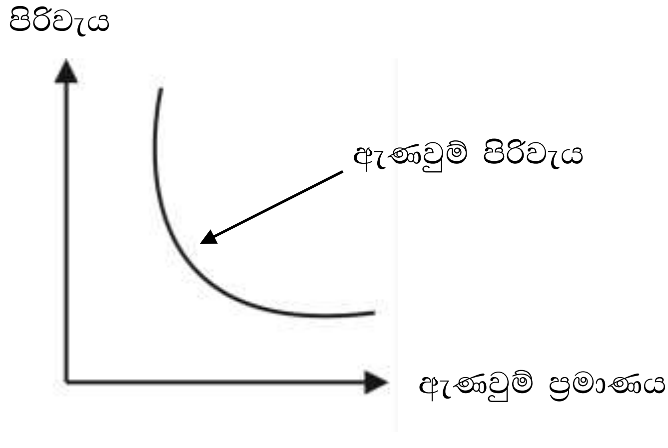

උදාහරණ - වාර්ෂික ද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවය ඒකක 5000 කි.

ඇණවුම් කරන ඒකක ප්‍රමාණය	ඇණවුම් වාර ගණන
250	20
500	10
1000	5

තබාගැනීමේ පිරිවැය

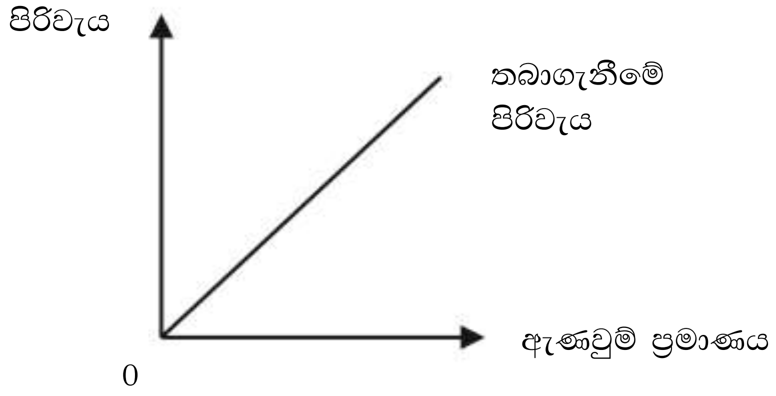

ක්‍රියාකාරකම් -02

පිරිවැය	ඇණවුමක ප්‍රමාණය අනුව වෙනස් වන්නේද? යන්න
ගැනුම් මිල	
ඇණවුම් පිරිවැය	
තබාගැනීමේ පිරිවැය	

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය රූප සටහන මගින් ගණනය

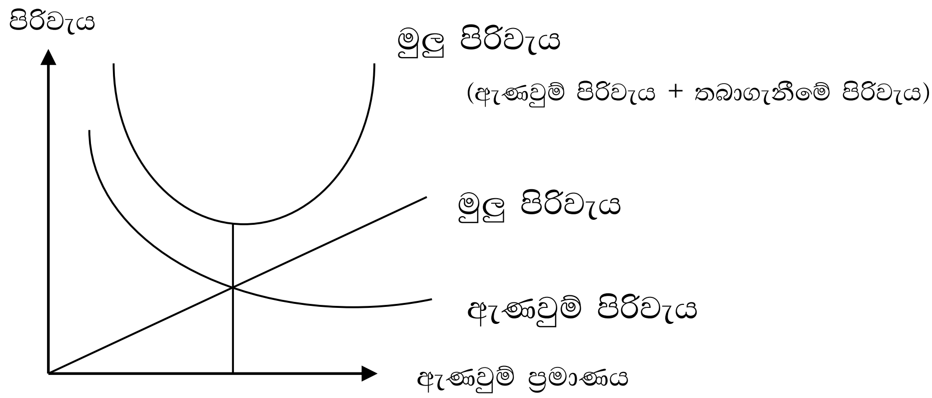

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය ආකෘතිය (EOQ Model)

$$EOQ = \sqrt{\frac{2DCo}{Ch}}$$

D - වාර්ෂික තොග අවශ්‍යතාව

C_0 - ඇණවුමක් ඉදිරිපත් කිරීමේ පිරිවැය

Ch - තොග ඒකකයක් තබා ගැනීමේ පිරිවැය

ක්‍රියාකාරකම් 03

- ❖ ව්‍යපාරයක ද්‍රව්‍ය අයිතමයකට අදාළ තොරතුරු පහත දී ඇත. මාසික ද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාව ඒකක 10,000
- ❖ ඇණවුමක් කිරීමේ පිරිවැය රු. 30
- ❖ තොග තබාගැනීමේ වාර්ෂික පිරිවැය ඒකකයකට රු 5 කි.

අවශ්‍ය වන්නේ

1. ආර්ථික ඇනවුම් ප්‍රමාණය
2. ඇණවුම් වාර ගණන

ක්‍රියාකාරම් 04

ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණ ආකෘතියට අදාලව පහත කුමන ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ නිවැරදි වේද?

A - කරන ලද ඇණවුම් වාර ගණන සමඟ මුල ඇණවුම් පිරිවැය සෘජුවම වෙනස් වේ.

B - ඇණවුමක ප්‍රමාණය වැඩි වන විට තබාගැනීමේ පිරිවැය අඩු වන අතර මුළු ඇනවුම් පිරිවැය වැඩි වේ.

C - ද්‍රව්‍ය තොග සඳහා දරන තබාගැනීමේ පිරිවැය හෝ ඇණවුම් පිරිවැය අවම වන පරිදි වරකට ඇණවුම් කල යුතු ප්‍රමාණය ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය වේ.

i) A පමණි ii) A හා B පමණි iii) A හා C පමණි

iv) B හා C පමණි v) A, B හා C

ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම

තොග පාලන මට්ටම් පවත්වාගෙන යාම

අරමුණ ....

....

තොග පාලන මට්ටම්

- ❖ යලි ඇණවුම් මට්ටම
- ❖ උපරිම තොග මට්ටම
- ❖ අවම තොග මට්ටම
- ❖ සාමාන්‍ය තොග මට්ටම

යලි ඇණවුම් මට්ටම

....

....

යලි ඇණවුම් මට්ටම = උපරිම පරිභෝජනය x ....

උපරිම තොග මට්ටම

....

....

උපරිම තොග මට්ටම = යලි ඇණවුම් මට්ටම + යලි ඇණවුම් ප්‍රමාණය - (.................... X ....)

අවම තොග මට්ටම

නිෂ්පාදනය බාධාවකින් තොරව පවත්වාගෙන යෑම සඳහා ගබඩාවේ තිබිය යුතු අවම තොග මට්ටමයි.

අවම තොග මට්ටම = යලි ඇණවුම් මට්ටම - (සාමාන්‍ය පරිභෝජනය X ....)

සාමාන්‍ය තොග මට්ටම

කිසියම් තොග අයිතමයක් ගබඩා කරන සාමාන්‍ය ප්‍රමාණයයි.

සාමාන්‍ය තොග මට්ටම = ...

2

$$\text{සාමාන්‍ය තොග මට්ටම} = \frac{\text{අවම තොග}}{\text{මට්ටම}} + \left[\frac{\text{...}}{2}\right]$$

ක්‍රියාකාරකම් 05

2020 අප්‍රේල් මාසය තුළදී තොග ලැබීම් සහ නිකුත් කිරීම්

දිනය	**විස්තරය**	**ප්‍රමාණය**	**ඒකක මිල (රු.)**
2020.04.01	ශේෂය	8000	10
2020.04.08	ගැනුම්	6000	15
2020.04.15	නිකුත් කිරීම්	10,000	
2020.04.28	ගැනුම්	6,000	20

	මාසයකට පරිභෝජනය	ඇනවුම් කාලය (මාස)
අවමය	2000	4
උපරිමය	6000	6

අවශ්‍ය වන්නේ

තොග පාලන මට්ටම ගණනය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම් 06

ව්‍යාපාරයක තොග අයිතම වලට අදාළව පහත තොරතුරු දී ඇත.

යලි ඇණවුම් ප්‍රමාණය ඒකක 2000 කි.

සතියකට තොග භාවිතය	-	උපරිමය ඒකක 300 කි.
	-	අවම ඒකක 100
ඇණවුම් කාලය (පොරොත්තු කාලය)	-	උපරිමය සති 3 යි
	-	අවමය සති 1 යි.

අවශ්‍ය වන්නේ

1. තොග පාලන මට්ටම් ගණනය කරන්න.
2. ඉහත තොග මට්ටම් ප්‍රස්ථාරික නිරූපණය කරන්න.

තොග වාර්තා පවත්වාගෙන යාම

❖ වර්තමාන තොග මට්ටම පිළිබඳ තොරතුරු සපයයි.
❖ තොග ලැබීම්, නිකුත් කිරීම් සහ ශේෂය වර්තා කරයි.
❖ භාවිතා වන ලේඛන

බින් කාඩ්පත්‍ර (රාක්ක පත්‍රය)

....

....

බින්කාඩ් පත්‍රය

ද්‍රව්‍ය - ....
සංකේතය - ....
බින් අංකය - ....

උපරිම තොග මට්ටම - 2300
අවම තොග මට්ටම - 200
යලි ඇණවුම් මට්ටම - 300

දිනය	ලැබීම්		නිකුත් කිරීම්		ශේෂය
	භාණ්ඩ ලැබීම් පත්‍රය	ප්‍රමාණය	ද්‍රව්‍ය අධියාචනා පත්‍ර (MRN) අංකය	ප්‍රමාණය	
1/1	A 103	2000			2000
1/18			Y 430	800	1200
1/25			Y 431	700	500

ගබඩා ලෙජරය

....

....

ගබඩා ලෙජරය

ද්‍රව්‍ය - ....
සංකේතය - ....
බින් අංකය - ....

උපරිම තොග මට්ටම - 7000
අවම තොග මට්ටම - 1000
යලි ඇණවුම් මට්ටම - 3000

දිනය	ලැබීම්				නිකුත් කිරීම්				ශේෂය		
	GRN අංකය	ප්‍රමාණය	ඒකක මිල	වටිනාකම	MRN) අංකය	ප්‍රමාණය	ඒකක මිල	වටිනාකම	ප්‍රමාණය	ඒකක මිල	වටිනාකම
1/1		100	20	2000					100	20	2000
1/17						50	20	1000	50	20	1000
1/15		200	30	6000					250		7000
1/18							20	1000	200		6000

ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම්

ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම් මිල කිරීමේ අවශ්‍යතාව

- ❖ නිකුත් කරන ද්‍රව්‍ය සාධාරණ හා ඒකාකාරී පදනමක් මත අදාළ නිෂ්පාදන හෝ සේවා අංශයට අය කිරීම
- ❖ තොග අගය කිරීම්

ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම් මිල කිරීම්

මිල කිරීමේ ක්‍රම

- ❖ පෙර පිවිසි පෙර පිට මිල ක්‍රමය (FIFO)
- ❖ බර තැබූ (බරිත) සාමාන්‍ය මිල (පිරිවැය) ක්‍රමය (WAC)

FIFO ක්‍රමය

....

....

WAC ක්‍රමය

....

....

බරතැබූ සාමාන්‍ය මිල / පිරිවැය = නිකුත් කරන අවස්ථාවේ පවතින ද්‍රව්‍යවල මුළු වටිනාකම / ....

ක්‍රියාකාරකම් 09

ව්‍යාපාරයක් අලෙවිකරන තොග අයිතමයකට අදාළව පහත තොරතුරු දී ඇත.

දිනය	විස්තරය
2020.01.01	තොග ශේෂය - ඒකකයක් රු. 3 බැගින් ඒකක 1000
2020.01.05	ගැනුම් - ඒකකයක් රු. 4 බැගින් ඒකක 1500
2020.01.12	ගැනුම් - ඒකකයක් රු. 6 බැගින් ඒකක 500
2020.01.28	විකුණුම් - ඒකකයක් රු. 10 බැගින් ඒකක 2000

අවශ්‍ය වන්නේ

1. FIFO ක්‍රමය යොදා ගැනීමෙන් ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම් මිල කිරීම.
2. 2020 ජනවාරි මාසයේ විකුණුම් පිරිවැය සහ දළ ලාභය.
3. 2020 ජනවාරි 31 දිනට තොග වටිනාකම ගණනය කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම් 10

ක්‍රියාකාරකම් 09 ඇසුරෙන් පහත දෑ ගණනය කරන්න.

1. WAC ක්‍රමය යොදා ගැනීමෙන් ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීමේ මිල ක්‍රමය
2. 2020 ජනවාරි මාසයේ විකුණුම් පිරිවැය සහ දළ ලාභය
3. 2020 ජනවාරි 31 දිනට තොග වටිනාකම ගණනය කරන්න.

Home Work

01. හංසලී නිෂ්පාදන ආයතනය භාවිත කරන අමුද්‍රව්‍ය අයිතමයකට අදාළ දත්ත පහත පරිදි වේ.

උපරිම පරිභෝජනය	- දිනකට ඒකක 300
සාමාන්‍ය පරිභෝජනය	- දිනකට ඒකක 200
යළි ඇණවුම් කාලය	- සාමාන්‍ය දින 10
	- අවම දින 10
යළි ඇණවුම් ප්‍රමාණය	- ඒකක 3 000කි.

පහත සඳහන් දෑ ගණනය කරන්න.

1. යළි ඇණවුම් තොග මට්ටම
2. උපරිම තොග මට්ටම
3. අවම තොග මට්ටම
4. සාමාන්‍ය තොග මට්ටම

02 ශිෆානි සමාගමේ X අමුද්‍රව්‍ය සම්බන්ධයෙන් පහත තොරතුරු ලබා දී ඇත.

යළි ඇණවුම් මට්ටම (ඒකක)	1400
අවම තොගය (ඒකක)	800

සාමාන්‍ය පොරොත්තු කාලය (දින) 3
අවම පොරොත්තු කාලය (දින) 2
උපරිම තොගය (ඒකක) 4300
දිනක අවම පරිභෝජනය (ඒකක) 50

අවශ්‍ය වන්නේ

1. x සඳහා යලි ඇනවුම් ප්‍රමාණය
2. x හි දිනක උපරිම පරිභෝජනය

03. සීමිත ජයමුතු සමාගමේ ගබඩා ලෙජරයේ අසම්පූර්ණ ගිණුමක උද්ධෘතයන් පහත දැක්වේ.

දිනය	ලැබීම්			නිකුත් කිරීම්			ශේෂය	
	ප්‍රමාණය (ඒකක)	ඒකක මිල රු.	වටිනාකම රු.	ප්‍රමාණය (ඒකක)	ඒකක මිල රු.	වටිනාකම රු.	ප්‍රමාණය (ඒකක)	වටිනාකම රු.
ජූලි 01							100	800
ජූලි 10	200	10	2000				?	?
ජූලි 12	50	12	600				?	?
ජූලි 18				200	?	?	?	?
ජූලි 22	300	15	4500				?	
ජූලි 31				150	?	?	?	?

අවශ්‍ය වන්නේ

පෙර ඇතුළු පෙර පිට (FIFO) තොග අගය කිරීමේ ක්‍රමය යටතේ ගබඩා ලෙජර ගිණුම් සම්පූර්ණ කිරීම.

04. 2009 ජනවාරි මාසය සඳහා ශ්‍රීන් නිෂ්පාදනයන්ගේ Rm -1 නැමති අමුද්‍රව්‍යට අදාලව තොග වාර්තා පහත දි ඇත. ඔවුන් සියලු ම නිෂ්පාදිතයන් සිදු කරනු ලබන්නේ එක් නිෂ්පාදනාගාරයක් තුළදිය.

දිනය	විස්තරය	ලැබීම්		නිකුත් කිරීම්		ශේෂය	
		ඒකක මිල (රු)	ප්‍රමාණය (ඒකක)	ඒකක මිල (රු)	ප්‍රමාණය (ඒකක)	ඒකක මිල (රු)	ප්‍රමාණය (ඒකක)
01.01	ශේෂය	-	-	-	-	300	9000
	MRN 001	-	-	30	100	200	6000
01.04	MRN 008	-	-	30	30	170	5100
01.05	GRN 001	40	1000	-	-	1170	45100
	MRN 011	-	-	30	170		
	MRN 011	-	-	40	30	970	38800
01.10	MRN 015	-	-	40	300	670	26800
01.15	RN 001	30	20	-	-	690	27 400
01.25	MRN 020	-	-	30	20		
	MRN 020	-	-	40	470	200	8000
01.27	MRN 025	-	-	40	100	100	4000

01.28	GRN 012	40	1000	-	-	1100	44000
01.31	ශේෂය	-	-	-	-	1100	44000

සටහන MRN = ද්‍රව්‍ය අභියාචනා පත

GRN = ද්‍රව්‍ය ලැබීම් පත

RN = ද්‍රව්‍ය හරවා එවුම් පත

අතිරේක තොරතුරු

(i) ද්‍රව්‍ය ලැබීම් සඳහා යන පොරොත්තු කාලය ඇණවුම් කළ දිනයේ සිට නිශ්චිතව ම දින 3 කි.

(ii) ගබඩාවෙන් නිකුත් කරන ලද අමුද්‍රව්‍යවලින් නිෂ්පාදනාගාරයේ තිබූ RM - 1 තොග පහත අයුරු විය.

	ඒකක මිල (රු.)	ප්‍රමාණය (ඒකක)
ජනවාරි 01 දිනට	30	50
ජනවාරි 31 දිනට	40	60

අවශ්‍ය වන්නේ

1. RM - 1 නිකුත් කිරීමේ මිල ක්‍රමය
2. RM - 1 හි යළි ඇණවුම් ප්‍රමාණය
3. RM - 1 හි යළි ඇණවුම් මට්ටම
4. ජනවාරි මාසය සඳහා නිෂ්පාදනාගාරය පාවිච්චි කළ ද්‍රව්‍යවල පිරිවැය
5. RM - 1 හි ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය ඒකක 800 ක් වන්නේ නම් වැයවන තොග පිරිවැය RM-1 සඳහා දිනකට වැයවන තොග පිරිවැය වටා වැඩි වේද ද? අඩුවේද? නැතහොත් වෙනසක් නොවේ ද යන්න සඳහන් කරන්න.

05. පහත සඳහන් තොරතුරු නිෂ්පාදන සමාගමක් විසින් භාවිත කරන අමුද්‍රව්‍යයකට අදාළ වේ.

(i) යළි ඇණවුම් ප්‍රමාණය ලෙස ආර්ථික ඇණවුම් ප්‍රමාණය (EOQ) වු කිලෝ ගෑ. 12000 භාවිත කරයි.

(ii) ඇණවුමක් සිදු කිරීමේ පිරිවැය රු. 300 කි.

(iii) වාර්ෂික අමුද්‍රව්‍ය භාවිතය කි. ගෑ. 120,000 කි.

(iv) 2010 ජුනි මාසය තුළ අමුද්‍රව්‍ය ලැබීම් හා නිකුත් කිරීමේ සාරාංශය

දිනය	විස්තරය	ප්‍රමාණය (කි.ග්‍රෑ)	විශේෂ කරුණු
ජුනි 01	ශේෂය	5000	කි. ග්‍රෑ. 1 ක් රු. 15 බැගින් මැයි 10 දින මිලට ගත් කි. ග්‍රෑ. 1000 කි. ග්‍රෑ. 1 ක් රු. 20 බැගින් මැයි 25 දින මිලට ගත් කි.ග්‍රෑ 4000
ජූනි 08	නිකුත් කිරීම්	2 000	
ජූනි 10	ලැබීම්	12,000	කි. ග්‍රෑ. 1 රු 25 බැගින්
ජුනි 30	නිකුත් කිරීම්	10,000	

(v) 2010 ජුනි 30 දින භෞතික අමුද්‍රව්‍ය ශේෂය කි. ග්‍රෑ 5200 ක් විය.

(vi) අමුද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීම් මිල කිරීම සඳහා සමාගම පෙර ඇතුළු පෙර පිට (FIFO) ක්‍රමය භාවිත කරයි.

අවශ්‍ය වන්නේ

1. 2010 ජුනි මාසය තුළ දි නිකුත් කරන ලද අමුද්‍රව්‍යවල මුළු පිරිවැය
2. ගබඩා ලෙරයට අනුව 2010 ජුනි 30 දිනට ඇති අමුද්‍රව්‍යවල පිරිවැය
3. 2010 ජුනි 30 දින භෞතික අමුද්‍රව්‍ය ශේෂය සහ ලෙජර ශේෂය අතර වෙනසට බලපෑ හැකි හේතු දෙකක්
4. EOQ ආකෘතියට අනුව මෙම අමුද්‍රව්‍යයේ තොග රඳවාගැනීමේ වාර්ෂික පිරිවැය

06 2020 මාර්තු මස පළමු සතිය තුළ දී කළ පහත සඳහන් තොග ලැබීම් සහ නිකුත් කිරීම්

1/1 එකක් රු. 10 බැගින් ඒකක 100 මිලදී ගැනීම

1/2 තොග නිකුත් කිරීම ඒකක 40

1/4 ඒකක රු. 20 බැගින් ඒකක 200 මිලදී ගැනීම

1/7 තොග නිකුත් කිරීම් ඒකක 100

අවශ්‍ය වන්නේ

1. FIFO ක්‍රමය තොග ලෙජරය පිළියෙල කරන්න.
2. FIFO ක්‍රමය නිකුත් කළ ද්‍රව්‍ය පිරිවැය සහ අවසන් තොගයේ පිරිවැය

07 ඉහත 06 ට අනුව

1) WAC ක්‍රමයට ගබඩා ලෙජරය පිළියෙල කරන්නග

2) WAC ක්‍රමය අනුව නිකුත් කළ ද්‍රව්‍ය පිරිවැය හා අවසන් තොගයේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.

නිපුණතාවය 14

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ
මූලික සංකල්ප ඇගයීමට ලක් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම

14.4 ශ්‍රම කාලය සම්බන්ධ වාර්තා තබයි.

14.5 කාල පදනම හා නිමවුම් පදනම මත වැටුප් ගණනය කරයි.

14.6 වැටුප් ලේඛනයක් පිළියෙල කිරීම.

නිබන්ධන 03

Prepared by – W.G. Prasad

B.Com (Special) University of Kelaniya

Sri Dharmananda Vidyayatana Piriwena

Miriswaththa, Balangoda.

ශ්‍රම පිරිවැය

භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් නිපදවීමේ නියුක්ත ශ්‍රමිකයන් කැප කරන ශ්‍රමය වෙනුවෙන් .... ශ්‍රම පිරිවැය වේ.

ශ්‍රම පිරිවැයට ඇතුළත් වන දෑ

1. ....
2. ....
3. වෙනත් අතිරේක දීමනා
4. වෛද්‍ය හෝ වෙනත් විශේෂ දීමනා
5. අර්ථසාධක අරමුදලට දායකවීම්
6. සේවා නියුක්ති භාර අරමුදලට දායකවීම්

ශ්‍රම පිරිවැය පාලනයේ වැදගත්කම

- ❖ ශ්‍රමය මානව සම්පතක් බැවින් වෙනත් අජීව සම්පත් පාලනයට වඩා වැඩි අවධානයක් යොමු කළ යුතුවීම
- ❖ පිරිවැය ඒකකයක වටිනාකමෙන්, සැලකිය යුතු කොටසක් ශ්‍රම පිරිවැය නියෝජනය කරන නිසා, ශ්‍රම පිරිවැය පාලනයකින් යුතුව පවත්වා ගැනීම වැදගත් වේ.
- ❖ ශ්‍රමයේ ඵලදායිත්වය ඉහළ දැමීම තුළින්, නිෂ්පාදනය වැඩිවීම මත ඒකකයක පිරිවැය අවම කර ගැනීමට හැකිවීම

ශ්‍රම කාලය වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතා

- ❖ ශ්‍රමය සඳහා ගෙවීම් කිරීම සඳහා
- ❖ ඒකකයක ශ්‍රම පිරිවැය ගණනය කිරීම සඳහා
- ❖ ශ්‍රම පිරිවැය පාලනය සඳහා
- ❖ කළමනාකරණ තීරණ ගැනීම් සඳහා

ශ්‍රම කාලය වාර්තා කරන ආකාරය

.... සටහන් කරන වාර්තා

.... සටහන් කරන වාර්තා

රැඳී සිටින කාලය සටහන් කරන වාර්තා

සේවා ස්ථානයට පැමිණි වේලාවත් සේවා ස්ථානයෙන් බැහැර ගිය වේලාවත් අතර කාල සීමාව රැඳී සිටින කාලය ලෙෂ අදහස් කරයි.

රැඳී සිටින කාලය සටහන් කරන වාර්තා සඳහා උදාහරණ

1. ....

2. ....

3. ....

ක්‍රියාකාරි කාලය සටහන් කරන වාර්තා

සේවකයකු විසින් කරන ලද කාර්යය හා එයට ගත කළ කාලය වාර්තා කිරීම් සඳහා යොදා ගනු ලබන වාර්තා වේ.

- ❖ කාල පත්‍ර
  - දෛනික කාල පත්‍රය
  - සති කාල පත්‍රය
- ❖ කාර්යය තුණ්ඩුව / කාඩ් පත
- ❖ කෑලි වැඩ තුණ්ඩුව
- ❖ අක්‍රිය කාල පත්‍රය

කාල පත්‍ර

....

....

....

දෛනික කාලපත්‍ර

සේවකයකු දෛනිකව වැඩ කළ කාලය සටහන් කරන පත්‍රිකාව වේ.

සති කාල පත්‍රය

....

....

කාර්යය තුණ්ඩු / කාඩ් පත

- ❖ එක් එක් කාර්යය සඳහා කාර්යය කාඩ්පත් පිළියෙල කරයි.
- ❖ යම් කාර්යයක් නිම කිරිම සඳහා ගත කළ කාලය මෙහි සටහන් කරයි.
- ❖ සේවකයන් කිහිපදෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් යම් කාර්යයක් නිම කිරීමේදී එක් එක් සේවකයා විසින් කරන ලද කාර්යය කොටස වෙනුවෙන් ගත කළ කාලය සටහන් කරයි.

කැලි වැඩ තුණ්ඩුව

නිමවුම් මත ගෙවීම් සිදු කරන අවස්ථාවක සේවකයකු විසින් නිපදවන ලද ....
....
සේවකයා ඒ සඳහා ගත කළ කාලය ද මෙහි සටහන් කළ හැකිය.

අක්‍රීය කාල පත්‍රය

....
....
....
....
එම අක්‍රීය කාල වාර්තා කිරීමට යොදාගන්නා පත්‍රිකාව ....
වේ. මෙම වැටුප් ගණනය සඳහා යොදාගත හැකිය.

වැටුප් ගෙවීම් ක්‍රම

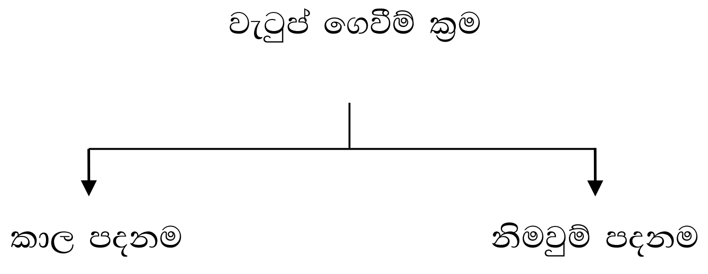

කාල පදනම

....

....

වැටුප = වැඩ කළ කාලය X ....

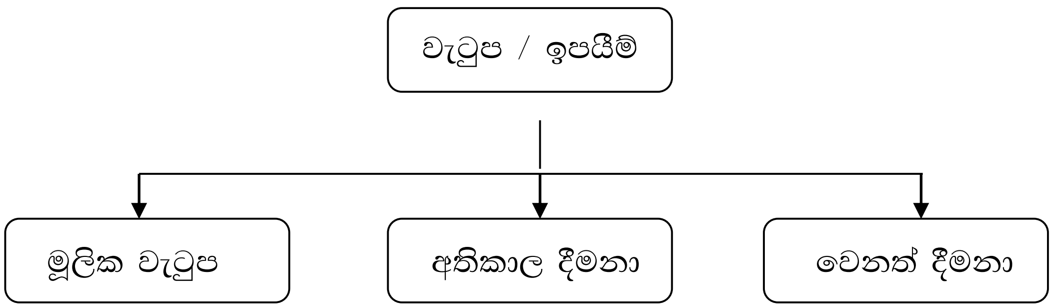

මූලික වැටුප

....

....

මූලික වැටුප = සාමාන්‍ය කාලය X වැටුප් අනුපාතය

අතිකාල දීමනා

සාමාන්‍ය කාලයට අමතරව වැඩ කරන අතිරේක කාලය සඳහා කරන ගෙවීමයි.

අතිකාල දීමනා = අතිකාලය X අතිකාල වැටුප් අනුපාතය

වෙනත් දීමනා

උදා - ප්‍රසාද දීමනා

ක්‍රියාකාරකම් 01

2020 ජූලි මස පළමු සතිය තුළ දී සේවකයන් වැඩ කළ කාලය පැයවලින් පහත දක්වා ඇත.

සේවකයා	වැඩකල කාලය (පැය)
සංජු	50
අංජු	40
මංජු	48

සතිය තුළදී වැඩ කළයුතු සාමාන්‍ය කාලය දිනකට පැය 8 කි. පැයක සාමාන්‍ය රේටය රු. 400 කි. අතිකාල දීමනා (එක් එක් සේවකයා සඳහා වෙන වෙනම) පැයක රේටය මෙන් 150% කි.

අවශ්‍ය වන්නේ

1. ඉපයූ මුලු මූලික වැටුප
2. ඉපයූ මුලු අතිකාල දීමනා
3. ඉපයූ මුලු දළ වැටුප

නිමැවුම් පදනම

....

....

මෙලෙස ගෙවන වැටුප් කෑලි වැටුප් ලෙසද හැඳින්වේ.

වැටුප = නිපදවන ලද ඒකක ප්‍රමාණය X ....

ක්‍රියාකාරකම් 02

එක් සතියකදී සේවකයන් තිදෙනෙකු නිපදවූ භාණ්ඩ ඒකක ප්‍රමාණ පහත දැක්වේ. ඒකකයකට රු. 200 ක වැටුපක් ගෙවනු ලැබේ.

සේවකයා	ඒකක ප්‍රමාණය
අෂාන්	120
නිශාන්	80
රොෂාන්	140

අවශ්‍ය වන්නේ

එක් එක් සේවකයාගේ මූලික වැටුප ගණනය කරන්න.

14.6 වැටුප් ලේඛනයක් පිළියෙල කිරීම

වැටුප් ලේඛණය

නිශ්චිත කාල සීමාවකට අදාලව එක් එක් සේවකයාගේ ....

.... හා අර්ථ සාධක අරමුදලට සේවා නියුක්ති භාර අරමුදලට දායකවීම් ඇතුළත් කර පිළියෙල කරන ලේඛණයකි.

ඇතුල්වන අයිතම	ගණනය කිරීම	මූලාශ්‍ර ලේඛන
මූලික වැටුප	• මාසික වැටුප • වැඩ කළ සාමාන්‍ය කාලය x වැටුප් අනුපාතය • නිෂ්පාදන ඒකක ප්‍රමාණය x ඒකකයක වැටුප් අනුපාතය	• පත්වීම් ලිපිය • වැටුප් වර්ධක සහතික / ලිපිය • කාල වැඩ පත්‍ර • කෑලි වැඩ තුණ්ඩු
අතිකාල දීමනා	අතිකාල පැය ගණන x අතිකාල පැයක වැටුප	අතිකාල දීමනා පත්‍ර / අතිකාල ලේඛණය
වෙනත් දීමනා උදා ගමන් වියදම් දීමනා විශේෂිත දීමනා	කළමනාකරණ තීරණ රැස්වීම් වාර්ථා චක්‍ර ලේඛ අනුව	කළමණනාකරණ තීරණ / රැස්වීම් වාර්තා / චක්‍ර ලේඛ
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් සේවකයාගේ දායකවීම්	....	8%
වැටුප් අත්තිකාරම් / සේවක රක්ෂණ වාරික	සේවකයා අත්සන් කර ඉදිරිපත් කරන ලිපිය	
සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල - සේවා යෝජකයාගේ දායකවීම	සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් පනත	3%

වැටුප් ලේඛණයක ආකෘතිය

සේවක අංකය	සේවක නම	මූලික වැටුප	අතිකාල දීමනා	අනෙකුත් දීමනා	දළ වැටුප	අඩු කිරීම්				ශුද්ධ වැටුප	සේවා යෝජකයාගේ දායකත්වය	
						EPF	අත්තිකාරම්	ණය වාරික	මුලු අඩු කිරීම්		EPF	ETF

වැටුප් ලේඛණයට අදාළ තොරතුරු ගිණුම් ගත කිරීම.

මෙයට අදාළ ජර්නල් සටහන් පහත දක්වේ.

1. මුලු දළ වැටුප

....

....

2. සේවකයාගේ වැටුපෙන් කරන අඩු කිරීම්

....

....

3. ආයතනයේ සේවක ආර්ථසාධක අරමුදලේ දායකත්වය

....

....

4. සේවා නියුක්ති භාර අරමුදලේ දායකත්වය

....

....

5. ශුද්ධ වැටුප මුදලින් ගෙවූ විට

....

....

6. ශුද්ධ වැටුප මුදලින් නොගෙවූ විට

....

....

විශේෂ සටහන්

ගිණුම් කාල පරිච්ඡේදය අවසානයේදී වැටුප් හා වේතන ගිණුමේ ශේෂය EPF වියදම් ETF වියදම් ගිණුම් ශේෂය ආදායම් ප්‍රකාශයට මාරු කළ යුතු වේ. මෙම අයිතම තුනේ එකතුව සේවක .... ලෙසද සැලකේ.

ක්‍රියාකාරකම් 03

2020 මාර්තු මාසය තුළදී සේවකයන් වැඩ කළ කාලය පහත දක්වා ඇත.

සේවකයා	වැඩ කළ කාලය (පැය)
සේන	170
රවි	160
අකිල	185

- මාසයක් තුළ වැඩ කළ යුතු සම්මත පැය ගණන 160 කි. පැයක මූලික වැටුප රු. 200 කි. අතිකාල දීමනා ගෙවීම සාමාන්‍ය වැටුප මෙන් 150% කි.
- මූලික වැටුප මත සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට දායකවීම් සේවකයා 8% ක්ද සේව්‍යයා 12% ක් ද වේ.
- සේවානියුක්ති භාර අරමුදලට මූලික වැටුපෙන් 3% ක් දායක වේ.
- වැටුප් අත්තිකාරම් - සේන රු. 10,000 ක්ද, රවී රු. 15,000 ක්ද ලබා ගෙන ඇත.

අවශ්‍ය වන්නේ

1. 2020 මාර්තු මාසය සඳහා වැටුප් ලේඛණය
2. වැටුප් ලේඛණයේ තොරතුරු ගිණුම්ගත කරන්න.
3. සේවක මුලු පිරිවැය ගණනය කරන්න.

Home Works

01. අතුල, කමල්, එරන්ද සමාගමක සේවකයින් තිදෙනෙක් ඔවුන්ගේ වැටුප් සමබන්ධව 2012 මාර්තු මාසය සඳහා පහත තොරතුරු දී ඇත.

(i) වැඩ කරන ලද පැය ගණන

සේවකයා	සතියේ දින	සති අන්තය
අතුල	40	-
කමල්	40	10
එරන්ද	40	20

(ii) පැයකට රේටයන්

- සතියේ දින සඳහා රේටය පැයකට රු. 200 බැගින්
- සති අන්තය සඳහා අතිකාල ගෙවීම් සතියේ දිනක පැයක රේටය මෙන් එක හමාරකි

(iii) සේව්‍යයා හා සේවකයා විසින් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට (EPF) කරන දායකය පිළිවෙලින් 15% ක් හා 10% කි. සේවක භාරකාර අරමුදලට (ETF) සේව්‍යයාගේ දායකය 3% කි. EPF හා ETF ගණනය සඳහා අතිකාල ගෙවීම් සැලකිල්ලට නොගනී.

(iv) අඩු කිරීම්

- සුභ සාධක අරමුදලට මාසික සේවක දායකය රු. 200 යි. (එක් සේවකයෙකුට)
- එරන්දගේ මාසික ණය වාරිකය රු. 4 000 කි.

wjYH jkafka"

1. 2012 මාර්තු මස සඳහා වැටුප් ලේඛණය

2. 2012 මාර්තු මස සඳහා වැටුප් පාලන ගිණුම, ගෙවිය යුතු EPF ගිණුම සහ ගෙවිය යුතු ETF ගිණුම

3. 2012 මාර්තු මාසය සඳහා සේවකයින්ට අදාල මුළු වියදම

02. 2013 මාර්තු සහ පෙබරවාරි මාස සඳහා සීමිත අබ්දුල් පොදු සමාගමේ වැටුප් ලේඛණයෙන් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදි.

	2013 මාර්තු	2013 පෙබරවාරි
	රු. 000	රු. 0000
මූලික වැටුප්	8 000	7 000
අතිකාල දීමනා	500	400
සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට		
(EPF) දායකත්වය		
- සේවකයා (10%)	800	700
- සේව්‍යයා (15%)	1 200	1 050
සේවක භාරකාර අරමුදලට		
(ETF) දායකත්වය (3%)	240	210
අඩු කිරීම්		
- වෘත්තිය සමිති සා.ගා.	250	150
- සේවක ණය ආපසු අයකර ගැනීම්	450	200

අතිරේක තොරතුරු :

1. සෑම මසකට වැටුපප ඊළග මාසයේ 10 දින ගෙවනු ලැබේ.
2. සෑම මසකම සේවක අර්ථසාධක සහ සේවක භාරකාර අරමුදල් දායකයන් ඊළග මාසයේ 15 වන දින ගෙවනු ලැබේ.

අවශ්‍ය වන්නේ,

01. 2013 මාර්තු මාසය සඳහා සමාගමේ සේවකයන්ට අදාල මුළු වියදම (එක් එක් අයිතමයන් වෙන වෙනම දක්වන්න)

02. 2013 මාර්තු මාසය සඳහා සමාගමේ වැටුප් පාලන ගිණුම, ගෙවිය යුතු වැටුප් ගිණුම සහ ගෙවිය යුතු EPF ගිණුම (ආරම්භක ශේෂයන්ද සහිතව)

03. 2007 පෙබරවාරි 28 දිනෙන් අවසන් වු මාසය සඳහා සේවක වේතනවලට අදාල සීමිත මොහොමඩ් සමාගමේ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

සේවකයාගේ	වැඩ කළ පැය ගණන			
නම	සතිය 1	සතිය 2	සතිය 3	සතිය 4

	සතියේ දිනවල	සති අන්ත දින	සතියේ දිනවල	සති අන්ත දින	සතියේ දිනවල	සති අන්ත දින	සතියේ දිනවල	සති අන්ත දින
නිමල්	45	6	45	4	40	5	40	-
සරත්	40	-	50	-	44	-	40	4

(i) සතියක වැටුප් අනුපාතික මෙසේය.

සතියේ දිනවල පැයකට රු. 100 බැගින් වූ සමාන්‍ය අනුපාතිකය යටතේ සතියකට පැය 40 අතිකාල පැය සඳහා වැටුප් අනුපාතික සතියේ දිනවල පැයකට රු. 150 බැගින්.

සති අන්ත දිනවල පැයට රු. 200 බැගින්.

(ii) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකයන් - සේව්‍යයා 15% ක්ද සේවකයා 10% ක්ද වේ.

(iii) මාසය තුළ ලබාගත් වැටුප් අත්තිකාරම් - නිමල් රු 5,000

(iv) නිමල්ගේ මාසික ආපදා ණය වාරිකවය රු. 1 000 ඔහුගේ වැටුපෙන් අඩුකර ගනු ලැබේ.

(v) සරත්ගේ මාසික නිවාස ණය වාරිකය වන රු. 3000 ඔහුගේ වැටුපෙන් අඩුකර සහන බැංකුවට ගෙවන ලෙස සමාගමට උපදෙස් දී ඇත.

අවශ්‍ය වන්නේ

(1) 2007 පෙබරවාරි 28 දිනෙන් අවසන් මාසය සඳහා වැටුප් ලේඛනය පිළියෙල කරන්න.

(2) වැටුප් ලේඛනයේ තොරතුරු පොදු ලෙරරයට පිටපත් කරමින් වැටුප් පාලන ගිණුම ද ඇතුළත්ව අදාළ ලෙජර් ගිණුම් පිළියෙල කරන්න.

04. එක්තරා සමාගමක 2008 ජනවාරි මාසය සඳහා වු වේතන සාරාංශය පහත දී ඇත.

	රු.	
මූලික වේතනය	100,000	
අතිකාල ගෙවීම	40,000	
ජීවන අංක දීමනාව	10,000	
දළ වේතනය	150,000	
අඩු කිරීම්		
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	10,000	
සේවක ණය අය කිරීම්	18,000	
වෘත්තිය සමිති සාමාජික ගාස්තු	2000	
මුළු අඩු කිරීම්		(30,000)
ශුද්ධ වේතනය		120,000
සේවා යෝජකයාගේ දායක මුදල්		
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල		15,000
සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල		3000

සමාගම විසින් මාසික සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය හා සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් දායකය ඊළඟ මාසය තුළදී ගෙවනු ලබයි. සෑම අවසාන දිනයේදි මාසික වැටුප් ගෙවනු ලබයි. 2008 ජනවාරි 01 දිනට පහත ගිණුම් ශේෂ ද දී ඇත.

	රු.
ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම්	3,600
ගෙවිය යුතු සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් ගිණුම	30,000
සේවක ණය ගිණුම	425,000

අවශ්‍ය වන්නේ

2008 ජනාරි මාසය සදහා පහත සදහන් ජෙර් ගිණුම්

1. වේතන පාලන ගිණුම
2. ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම
3. ගෙවිය යුතු සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් ගිණුම
4. සේවක ණය ගිණුම

නිපුණතාවය 14

කළමණාකරණ ගිණුම්කරණයේ

මූලික සංකල්ප ඇගයීමට ලක් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම

14.7 පොදුකාර්ය පිරිවැය නිෂ්පාදිතයට අවශෝෂණය කරයි.

නිබන්ධන 04

Prepared by – W.G. Prasad

B.Com (Special) University of Kelaniya

Sri Dharmananda Vidyayatana Piriwena

Miriswaththa, Balangoda.

14.7 පොදුකාර්ය පිරිවැය නිෂ්පාදිතයට අවශෝෂණය කරයි.

වක්‍ර පිරිවැය / පොදු කාර්ය පිරිවැය

නිෂ්පාදන ඒකකයක් සම්බන්ධයෙන් ...., විවිධ නිෂ්පාදන ඒකක රාශියක් සඳහා පොදුවේ දරන්නා වූ පිරිවැය වක්‍ර පිරිවැය ලෙස හැඳින්වේ.

එනම් .... එකතුවයි.

නිදසුන් - ගෘහ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කරන ආයතනයක ගම්, තීන්ත, පොලිෂ්, වාර්නිෂ්, කම්හල් මුරකරුගේ වැටුප්, සුපිරික්ෂක වේතන. විකුණුම් සේවක වැටුප්, කම්හල් කුලි, වරිපනම්, විදුලිය ආදිය.

පොදු කාර්ය පිරිවැය වර්ග කිරීම

පොදු කාර්ය පිරිවැය

- නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය
- නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පිරිවැය

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය

....

....

....

....

නිදසුන්
කම්හල් සුපිරීක්ෂක වේතන, යන්ත්‍ර රක්ෂණ ගාස්තු, යන්ත්‍ර ක්ෂය, කම්හල් කුලිය

නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය

....

....

නිදසුන් - පරිපාලන වියදම්, විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ පිරිවැය, වෙනත් වියදම්

නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය රූප සටහනකින්

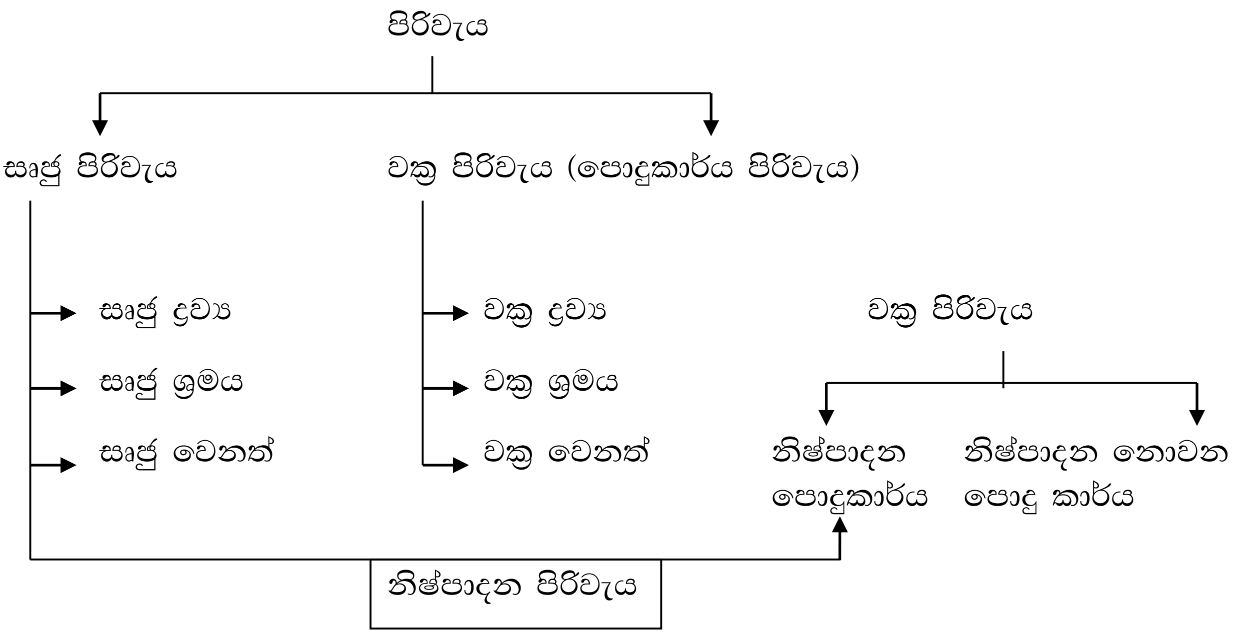

ක්‍රියාකාරකම් 01

පහත පොදුකාර්ය පිරිවැය අයිතම වලින් කුමන පිරිවැය අයතම නිෂ්පාදනයක් සඳහා ඇතුළත් කළ යුතුද?

- ❖ කම්හල් කුලි
- ❖ කම්හල් වරිපනම්
- ❖ ණය පොලි
- ❖ නිෂ්පාදන කළමනාකරුගේ වේතන
- ❖ වක්‍ර ද්‍රව්‍ය (නිෂ්පාදනය සඳහා)
- ❖ කම්හල් යන්ත්‍ර ක්ෂය

පොදු කාර්ය පිරිවැය බෙදාහැරීමේ ක්‍රියා පිළිවෙල පියවර 4 කි.

1.

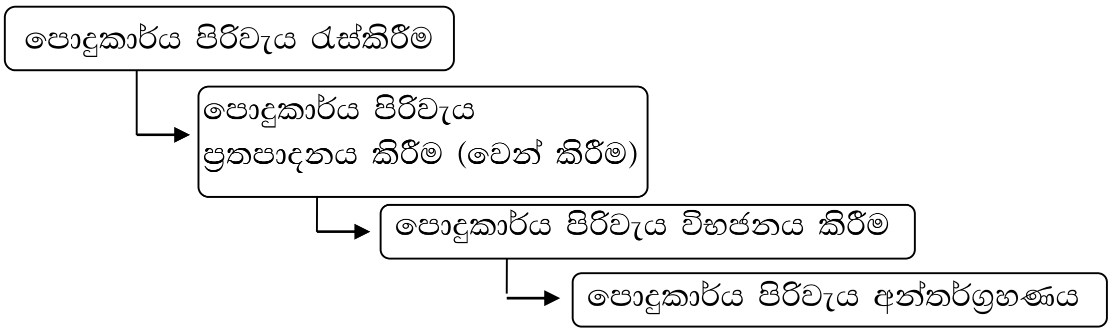

1. පොදුකාර්ය පිරිවැය රැස්කිරීම

....

....

නිදසුන්

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය අයිතමය	මූලාශ්‍ර ලේඛනය
නිෂ්පාදන වක්‍ර වැටුප්	වැටුප් ලේඛන
කර්මාන්තශාලා විදුලි ගාස්තු	විදුලි බිල්පත්
නිෂ්පාදන යන්ත්‍ර ක්ෂය	ස්ථාවර වත්කම් රෙජිස්ට(ර්)
නිෂ්පාදන යන්ත්‍ර රක්ෂණය	රක්ෂණ ගිවිසුම්

02. පොදුකාර්ය පිරිවැය ප්‍රතිපාදනය / වෙන් කිරීම

....

....

....

....

නිදසුන්

- ❖ ගබඩා භාරකරුගේ වැටුප, ගබඩා දෙපාර්තමේන්තුව හඳුනා ගැනීම.
- ❖ එක් එක් පිරිවැය මධ්‍යස්ථානවලට වෙන වෙනම විදුලි බිල්පත් ලැබෙන්නේ නම් විදුලි වියදම අදාල පිරිවැය මධ්‍යස්ථානවලට අදාලව හඳුනා ගැනීම.
- ❖ එක් එක් මධ්‍යස්ථානවලට වැටුප් ලේඛන වෙන වෙනම සකසා තිබෙන්නේ නම් වක්‍ර වැටුප් අදාල පිරිවැය මධයස්ථානවලට අදාලව හඳුනාගැනීම.

3. පොදුකාර්ය පිරිවැය විභාජනය

....

....

....

....

නිදසුන් - සමස්ථ නිෂ්පාදන ආයතනයටම තනි විදුලි බිල්පත් ලැබෙන්නේ නම් විදුලි වියදම එක් එක් පිරිවැය මධ්‍යස්ථානවලට අදාළව පැහැදිලිව හඳුනාගත නොහැකි වේ. එවිට සුදුසු පදනමක් භාවිතා කොට විදුලි වියදම අදාළ පිරිවැය මධ්‍යස්ථානවලට බෙදා හැරිය යුතුය.

පොදුකාර්ය පිරිවැය විභාජනය

ප්‍රාථමික විභාජනය — පහසුවෙන් හඳුනාගත නොහැකිවූ පොදුකාර්ය පිරිවැය, පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන අතර සාධාරණ පදනමක් මත බෙදාහැරීම.

ද්විතියික විභාජනය — සේවා මධ්‍යස්ථානවලට රැස්වූ පොදුකාර්ය පිරිවැය නිෂ්පාදන අංශවලට නැවත විභාජනය කිරීමයි.

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය විභාජන පදනම්

පිරිවැය අයිතම	විභාජන පදනම
ගෙවල් කුලී වරිපනම් ගොඩනැගිලි නඩත්තු අලෝකය, විදුලිය	වර්ගඵලය / බිම් ප්‍රමාණය
ජල බිල්පත්, විදුලි බිල්පත්, දුරකථන ගාස්තු	පාවිච්චි කළ ඒකක

වෛද්‍ය වියදම්, වක්‍ර වැටුප්, ආපනශාලා වියදම්, සුභ සාධක වියදම්, සේවක රක්ෂණය, සේවක අධ්‍යාපන වියදම්	සේවක සංඛ්‍යාව
යන්ත්‍ර ක්ෂය යන්ත්‍ර රක්ෂණය	යන්ත්‍රවල වටිනාකම /ධාර
ගබඩා වියදම්	ද්‍රව්‍ය අධියාචනා පත් ප්‍රමාණය, භාවිතා කළ ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය
නඩත්තු අංශයේ වියදම්	නඩත්තුවට වැය කළ පැය ගණන
වායුසමනය	පරිමාව

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය

....

....

....

මේ සදහා පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය අනුපාතය භාවිතා කෙරේ.

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය = ඇස්තමේන්තුගත (අයවැයගත) පොදුකාර්ය පිරිවැය
/ ඇස්තමේන්තුගත නිෂ්පාදන ඒකක / වෙනත් සුදුසු පදනමකින්

පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ පදනම් හා ගණනය කරන ආකාරය

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ පදනම	පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණන කරන ආකාරය
1. නිෂ්පාදන ඒකක පදනම	ඇස්තමේන්තුගත මුලු පොදුකාර්ය පිරිවැය ――――――――――― ....
2. සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය පදනම	ඇස්තමේන්තුගත පොදුකාර්ය පිරිවැය x 100 ――――――――――― ....
3. සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම	ඇස්තමේන්තුගත මුලු පොදුකාර්ය පිරිවැය x 100 ――――――――――― ....
4. ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනම	ඇස්තමේන්තුගත මුලු පොදුකාර්ය පිරිවැය x 100 ―――――――――――

	ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රථමික පිරිවැය
5. සෘජු ශ්‍රම පැය පදනම	ඇස්තමේන්තුගත මුලු පොදුකාර්ය පිරිවැය x 100 ....
6. යන්ත්‍ර ක්ෂය පදනම	ඇස්තමේන්තුගත මුලු පොදුකාර්ය පිරිවැය x 100 ....

ක්‍රියාකාරකම් 2

නිෂ්පාදන ආයතනයක පහත ඇස්තමේන්තුවක තොරතුරු සපයා ඇත.

නිෂ්පදාන ඒකක සංඛ්‍යාව	ඒකක 16,000
මුළු සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය	රු. 8,00,000
මුළු සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය (පැය 2000 ක් සදහා)	රු. 480,000
මුළු සෘජු වෙනත් පිරිවැය	රු. 320,000
මුළු ප්‍රාථමික පිරිවැය	රු. 1,600,000
මුළු නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 2,400,000
මුළු නිෂ්පාදන පිරිවැය	රු. 4,000,000
මුළු නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්ය පිරිවැය	රු. 640,000

අනෙකුත් තොරතුරු

කාලච්ඡේදය සඳහා යන්ත්‍ර පැය 8000 ක් අවශ්‍ය වේ.

අවශ්‍ය වන්නේ

පහත එකිනෙක පදනම යටතේ පොදුකාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත ගණනය කරන්න.

1. නිෂ්පාදන ඒකක පදනම
2. සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය පදනම
3. සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම
4. ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනම
5. සෘජු ශ්‍රම පැය පදනම
6. යන්ත්‍ර පැය පදනම

ක්‍රියාකාරකම් 3

සපත්තු නිෂ්පාදනයේ නියුතු ඩෙල්වින් සමාගමට නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් සහ නඩත්තු කටයුතු සඳහා වූ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවක් ඇත. ඒකක 5000 ක ක්‍රියාකාරී මට්ටමේ දී ඉදිරි වර්ෂය සඳහා අයවැය ගත තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

විස්තරය	**එකතුව**	නිෂ්පාදන A	නිෂ්පාදන B	නඩත්තු
වක්‍ර වැටුප් රු.	75000	46000	13000	16000
යන්ත්‍ර ක්ෂය රු.	30000	20000	10000	-
කුලී රු.	90000	20000	10000	
ආරක්ෂක ගාස්තු රු.	45000	-	-	
විදුලිය රු.	80000	-	-	
යන්ත්‍ර පැය	15000	10000	5000	-
ශ්‍රම පැය	14000	2000	12000	-
භූමි ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	9000	3800	3600	1600
ආරක්ෂක සේවකයන් සංඛ්‍යාව	15	07	07	01
කිලෝ වොට් පැය	1600	1000	500	100

අතිරේක තොරතුරු

i. නඩත්තු දෙපාර්තමේන්තුවේ මුලු පොදු කාර්යය පිරිවැය නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව A සහ B අතර පිලිවෙලින් 5:3 අනුපාතයට විභජනය කල යුතුය.

ii. A නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව යන්ත්‍ර පැය ද , B නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රම පැය ද පොදු කාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා යොදා ගැනේ.

iii. සපත්තු යුගලයක් නිෂ්පාදනය කිරිම සඳහා නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව A සහ B අතරපිලිවෙලින් පැය 5ක් සහ පැය 3ක් ගත කරයි.

iv. එක් සපත්තු යුගලයක් නිෂ්පාදනය කිරිම සඳහා සෘජු පිරිවැය

අමු ද්‍රව්‍ය	යුගලයකට රු.30
ශ්‍රමය	යුගලයකට රු.20

v. නිෂ්පාදන නොවන පොදු කාර්‍ය පිරිවැය

විචල්‍ය	යුගලයකට රු.25
ස්ථාවර	රු.105,000

අවශ්‍යවන්නේ:

1. විභජන පදනම නම් කරමින් පොදු කාර්‍ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව

2. එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා පොදු කාර්‍ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය

3. ක්‍රියාකාරී මට්ටම් ඒකක 5000 දී මුලු පිරිවැය 2016 A L

ක්‍රියාකාරකම් 4

පළතුරු බීම සැකසුම් සමාගමක් වර්ග දෙකක පළතුරු බීම (අඹ සහ අන්නාසි) නිෂ්පාදනය කරනු ලබයි. සැකසුම් සහ බෝතල් කිරීම යන නිෂ්පාදන අංශ දෙකකින් සමන්විත කර්මාන්ත ශාලාවක් සහ සේවා අංශයක් වන ගබඩාවක් මෙම සමාගම සතු වේ. කර්මාන්තශාලාව සහ ගබඩාව වෙන් වෙන් ගොඩනැගිලි වල පිහිටා ඇත.

වසරක කාලයක් සඳහා ඒකක 5000 ක ක්‍රියාකාරි මට්ටමේදී අයවැය ගත තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

විස්තරය	**කර්මාන්ත ශාලාව**	**ගබඩාව**	**එකතුව**
කුලී	180,000	50,000	230,000
වක්‍ර වේතන	?	?	400,000
විදුලි වියදම්	120,000	30,000	150,000
යන්ත්‍ර රක්ෂණ	90,000	20,000	110,000
ගොඩනැගිලි සඳහා වරිපණම්	90,000	30,000	120,000
ආරක්ෂක සේවා සඳහා	?	?	360,000

විස්තරය	**සැකසුම්**	**බෝතල් කිරීම්**	**ගබඩාව**
වක්‍ර සේවක සංඛ්‍යාව	10	15	15
භූමි ප්‍රමාණය වර්ග මීටර්	12,000	18,000	8,000
නිෂ්පාදන යන්ත්‍ර පිරිවැය රු	400,000	200,000	-
සිසිල්කරණයන්ත්‍රයේ පිරිවැය රු	-	-	250,000
කාලච්ඡේදය සඳහා යන්ත්‍ර පැය	100,000	65,000	-
ආරක්ෂක සේවක සංඛ්‍යාව	2	2	8
කාලච්ඡේදය සඳහා මුලු කිලෝ වොට් පැය	3000	2000	1000

අතිරේක තොරතුරු

i. නිෂ්පාදන යන්ත්‍ර සහ සිසිල්කරණ යන්ත්‍රය වාර්ෂිකව පිළිවෙලින් 10% සහ 8% බැගින් සරල මාර්ග ක්‍රමයට ක්ෂය කරනු ලබයි.

ii. ගබඩාවෙහි මුලු පොදුකාර්‍ය පිරිවැය, නිෂ්පාදන යන්ත්‍රවල පිරිවැය මත සැකසුම් සහ බෝතල් කිරීමේ අංශ අතර නැවත විභජනය කරනු ලැබේ.

iii. නිෂ්පාදන අංශවල පොදුකාර්‍ය පිරිවැය, යන්ත්‍ර පැය මත අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ.

iv. පහත තොරතුරු අඹ බීම බෝතලයකට අදාල වේ.

විස්තරය		**එක් බෝතලයක් සඳහා**
ගත කල සත්‍ය කාලය :	සැකසුම් අංශය	මිනිත්තු 12
	බෝතල් කිරීමේ අංශය	මිනිත්තු 06
සෘජු පිරිවැයඃ	අමුද්‍රව්‍ය	රු. 6.40
	ශ්‍රමය	රු. 5.00
නිෂ්පාදන නොවන විචල්‍ය පොදු කාර්‍යය පිරිවැය		රු. 4.00
නිෂ්පාදන නොවන ස්ථාවර පොදු කාර්‍යය පිරිවැය		රු. 300,000 කි.

එක් එක් භාණ්ඩයේ විකුණුම් මිල මත ලාභ ආන්තිකය 20%කි.

අවශ්‍ය වන්නේඃ

1. විභජන පදනම් පැහැදිලිව දක්වමින් පොදු කාර්‍ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව (සේවා අංශයේ පොදුකාර්‍ය පිරිවැය නැවත විභජනය ද ඇතුලුව)
2. සැකසුම් සහ බෝතල් කිරීමේ අංශදෙක සඳහා පොදුකාර්‍ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත
3. අඹ බීම බෝතලයක නිෂ්පාදන පිරිවැය
4. අඹ බීම බෝතලයක අයවැය ගත විකුණුම් මිල

2018 A L

Home Work

03.එකලස් හා නිමැවුම් ලෙස නිෂ්පාදිත දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් සහ ගබඩාවක් සීමිත රොෂාන් පොදු සමාගමට ඇත. සමාගම එම '' කුඩා ප්‍රමාණයේ '' සහ '' විශාල ප්‍රමාණයේ '' ලෙස වර්ග දෙකක බෝනික්කන් නිෂ්පාදනය කරයි. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී ඒවා නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙක හරහා ගමන් කරයි.

පහත තොරතුරු දී ඇත.

	රු
කම්හල් කුලී	120.000
යන්ත්‍ර ක්ෂය	80.000

සේවක රක්ෂණ වාරික 50.000

වක්‍ර අමුද්‍රව්‍ය - එකලස් 106.000

- නිමැවුම් 59.000

- ගබඩා 11.000

wod, fjk;a f;dr;=re'

i.

	එකලස්	නිමැවුම්	ගබඩාව
යන්ත්‍ර පිරිවැය රු.	300.000	50.000	-
බිම් ප්‍රමාණය - වර්ග මීටර්	10000	6000	4000
සේවක සංඛ්‍යාව	60	30	10
අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය	5000	2000	-
අයවැයගත ශ්‍රම පැය	2000	8000	-

ii. එකලස් හා නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තු වලට පිළිවෙලින් 60% ක් සහ 40% ක් ලෙස ගබඩාව සේවා සපයයි.

iii. පහත පදනම් වලට අනුව පොදු කාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කෙරෙහි.

එකලස් දෙපාර්තමේන්තුව - යන්ත්‍ර පැය

නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුව - ශ්‍රම පැය

iv. ඒකකයක් සඳහා අවශ්‍ය පැය - විශාල ප්‍රමාණයේ බෝනික්කෙකුට

යන්ත්‍ර පැය - පැය 4

ශ්‍රම පැය - පැය 5

v. විශාල ප්‍රමාණයේ බෝනික්කෙකු නිෂ්පාදනය කිරීමට අදාල සත්‍ය ඍජු පිරිවැය.

ඍජු අමුද්‍රව්‍ය - re' 100

ඍජු ශ්‍රමය - re' 150

vi. විශාල ප්‍රමාණයේ බෝනික්කෙකුගේ විකුණුම් මිල රු. 600.00 කි.

wjYH jkafka"

1. විභාජන පදනම දක්වමින් පොදු කාර්ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව.- ගබඩාවේ පොදු කාර්ය පිරිවැය නැවත විභාජනයද ඇතුළුව
2. විශාල ප්‍රමාණයේ බෝනික්කකුගේ නිෂ්පාදන පිරිවැය
3. විශාල ප්‍රමාණයේ බෝනික්කන් 200 ක් විකිණීමෙන් ලැබිය හැකි ලාභය හෝ අලාභය.

13. සමාගමකට එකලස් සහ නිමැවුම් යන නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් සහ නඩත්තු යන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවක් ඇත. නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු එකම ස්ථානයක පිහිටා ඇති අතර නඩත්තු දෙපාර්තමෙන්තුව වෙනම ස්ථානගත කර ඇත.

පහත අසම්පූර්ණ පොදු කාර්ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව දෙක සඳහා පිළියෙළ කර ඇත.

පොදු කාර්ය පිරිවැය	විභාජන පදනම	එකතුව (රු.000)	එකලස් (රු.000)	නිමැවුම් (රු.000)
බෙදාහරින ලද නිෂ්පාදන පොදු කාර්ය පිරිවැය	සෘජු	9,800	5,000	4,800
නිෂ්පාදන කළමනාකරුගේ වැටුප		6,000		
කුලිය		4,800		
විදුලිය		2,400		
යන්ත්‍ර ක්ෂය		6,000		
සේවක සුබසාධන වියදම්		3,000		

අතිරේක තොරතුරු

(i) එකලස් සහ නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තු අතර පොදු කාර්යය පිරිවැය විභජන පදනම්

නිෂ්පාදන කළමණාකරුගේ වැටුප් සමානව බෙදා හැරේ.

අනෙකුත් පදනම්

විස්තරය	එකලස්	නිමැවුම්	එකතුව
බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	20,000	10,000	30,000
යන්ත්‍ර වටිනාකම (රු. 000)	50,000	10,000	60,000
කිලෝ වොට් පැය	40,000	20,000	60,000
සේවකයන් ගණන	50	100	150
නඩත්තු පැය	20,000	80,000	100,000

(ii) නඩත්තු දෙපාර්තමේන්තුවට බෙදා හැර ඇති මුළු පොදු කාර්ය පිරිවැය රු. 6,000,000 කි. මෙය නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙක අතරේ නඩත්තු පැය මත පදනම් ව විභාජන කළ යුතුය.

(iii) එකසල් දෙපාර්තමේන්තුව සහ නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුව පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහනය සඳහා පිළිවෙලින් යන්ත්‍ර පැය සහ ශ්‍රම පැය යොදා ගැනේ. එකලස් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය 400,000 ක් වන අතර නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා අයවැයගත ශ්‍රම පැය 200,000 ක් වේ.

(iv) පහත තොරතුරු සමාගම විසින් නිෂ්පාදනය කරන A භාණ්ඩයට අදාල වේ.

අයවැය ගත නිෂ්පාදනය ඒකක 1,000

ඒකකයක විකුණුම් මිල රු. 2,500

ඒකකයක ප්‍රාථමික පිරිවැය රු. 500

ඒකකයක් නිෂ්පාදනය සඳහා අයවැයගත පැය

යන්ත්‍ර පැය 3

ශ්‍රම පැය 5

අයවැයගත නිෂ්පාදන නොවන පොදු කාර්ය පිරිවැය

ඒකකයක විචල්‍ය පොදු කාර්ය පිරිවැය රු. 300

ස්ථාවර පොදු කාර්යය පිරිවැය රු. 400,000

අවශ්‍ය වන්නේ

1. නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙන සදහා සම්පූර්ණ කරන ලද පොදු කාර්ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව
2. එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව සදහා පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය
3. A භාණ්ඩයෙන් අපේක්ෂිත ලාභය හෝ අලාභය දක්වන ප්‍රකාශනයක්.

14. නිෂ්පාදන සමාගමක අසම්පූර්ණ අයවැයගත පොදු කාර්ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාවක් පහත දී ඇත.

පොදුකාර්ය පිරිවැය	විභාජන පදනම	යන්ත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුව (රු.000)	නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුව (රු.000)	නඩත්තු දෙපාර්තමේන්තුව (රු. 000)	එකතුව (රු.000)
ලද පොදුකාර්ය පිරිවැය		820	480	190	1490
විදුලිය					240
කුලිය					180
යන්ත්‍ර ක්ෂය					150
සුභසාධක ගෙවීම්					300

අතිරේක තොරතුරු

විස්තරය	යන්ත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුව	නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුව	නඩත්තු දෙපාර්තමේන්තු	එකතුව
කිලෝ වොට් පැය	15,000	6,000	3,000	24,000
යන්ත්‍ර පිරිවැය (රු.)	1,000,000	500,000	-	1,500,000
බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	200	100	60	360
සේවක සංඛ්‍යාව	25	100	25	150

(ii) නඩත්තු දෙපාර්තමේන්තුව එහි සේවාවන්ගෙන් 60% ක් යන්ත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුවටත්, ඉතිරිය නිමැවුම් දෙපාර්තමේන්තුවටත් සපයයි.

(iii) යන්ත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුව සහ නිපැයුම් දෙපාර්තමේන්තුව පිළිවෙළින් යන්ත්‍ර පැය සහ සෘජු ශ්‍රම පැය මත පොදු කාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කරනු ලබයි.

(iv) සමාගම විසින් නිපදවනු ලබන භාණ්ඩ දෙක සදහා පහත තොරතුරු අදාළ වේ.

විස්තරය	A - වර්ගය	B - වර්ගය
ඒකකයක ප්‍රාථමික පිරිවැය (රු.)	**700**	720
ඒකකයක් සදහා අවශ්‍ය පැය (අයවැයගත)		

- යන්ත්‍ර පැය	5	5
- සෘජු ශ්‍රම පැය	4	8
නිෂ්පාදන ඒකක (අයවැයගත)	1000	1500

අවශ්‍ය වන්නේ

(i) සම්පූර්ණ කරන ලද පොදු කාර්ය පිරිවැය විශ්ලේෂණ පත්‍රිකාව (නඩත්තු දේපාර්තමේන්තුවේ පොදු කාර්ය පිරිවැය නැවත විභාජනය ද ඇතුළුව)

(ii) එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා පොදු කාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාත

(iii) A හා B භාණ්ඩ ඒකකයක නිෂ්පාදන පිරිවැය

මාසික කෙටි ලිඛිත පරීක්ෂණය

ගිණුම්කරණය 33 – II

කාලය විනාඩි 40

සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිලිතුරු සපයන්න.

1. MS Hodlding - සමාගම නිෂ්පාදන අංශ දෙකකින් (A හා B) හා සේවා අංශ දෙකකින් (ගබඩා හා නඩත්තු) සමන්විත කර්මාන්තශාලාවක පොදුකාර්ය පිරිවැයට අදාළ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

අංශය	යන්ත්‍ර සූත්‍රවල පොත් අගය	බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග මීටර්)	සේවක සංඛ්‍යාව	සෘජු ශ්‍රම පැය	යන්ත්‍ර පැය
නිෂ්පාදන අංශය	30,000	4,000	15	60,000	100,000
A	20,000	4,000	15	60,000	20,000
B	10,000	1,000	5	-	-
ගබඩා අංශය	20,000	1,000	5	-	-

නඩත්තු අංශය					

ගබඩා වර්තාවලට අනුව නිෂ්පාදන අංශවලට නිකුත් කළ ද්‍රව්‍යවල අගයන් පහත පරිදි වේ.

	රු.
නිෂ්පාදන අංශය A	800,000
නිෂ්පාදන අංශය B	500,000

නඩත්තු අංශයේ වර්තාවලට අනුව නිෂ්පාදන අංශවල නඩත්තු කටයුතු සඳහා ගත කළ කාලයන්

	පැය
නිෂ්පාදන අංශය A	1,200
නිෂ්පාදන අංශය B	800

යන්ත්‍ර ක්ෂය 40,000

වක්‍ර වැටුප් නිෂ්පාදන A 100,000

B 60,000

ගබඩා 10,000

නඩත්තු 30,000

රක්ෂණ ගාස්තු

යන්ත්‍ර 40,000

ගොඩනැගිලි 50,000

කළමණාකරණ වැටුප් (කර්මාන්තශාලා) - 80,000

කුලි (කර්මාන්තශාලා) - 200,000

විදුලි වියදම් - 100,000

අවශ්‍ය වන්නේ

1. අංශ අතර පොදුකාර්ය පිරිවැය විභාජනය කරන්න.
2. සේවා අංශවල පිරිවැය, නිෂ්පාදන අංශ අතර නැවත විභාජනය කරන්න.
3. පහත දැක්වෙන පොදු කාර්ය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහන අනුපාත ගණනය කරන්න.
    1. A අංශය සඳහා යන්ත්‍ර පැය පදනමක් B අංශය සඳහා සෘජු ශ්‍රම පැය පදනමක් භාවිතා කරන්න.

(10 Marks)

02. එක්තරා සමාගමක 2008 ජනවාරි මාසය සඳහා වූ වේතන සාරාංශය පහත දී ඇත.

	රු.
මූලික වේතනය	100,000
අතිකාල ගෙවීම	40,000
ජීවන අංක දීමනාව	10,000
දළ වේතනය	150,000
අඩු කිරීම්	
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	10,000
සේවක ණය අය කිරීම්	18,000
වෘත්තිය සමිති සාමාජික ගාස්තු	2000

මුළු අඩු කිරීම්	(30,000)
ශුද්ධ වේතනය	120,000
සේවා යෝජකයාගේ දායක මුදල්	
සේවක අර්ථසාධක අරමුදල	15,000
සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල	3000

සමාගම විසින් මාසික සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය හා සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් දායකය ඊළඟ මාසය තුළදී ගෙවනු ලබයි. සෑම අවසාන දිනයේදි මාසික වැටුප් ගෙවනු ලබයි. 2008 ජනවාරි 01 දිනට පහත ගිණුම් ශේෂ ද දී ඇත.

	රු.
ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම්	3,600
ගෙවිය යුතු සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් ගිණුම	30,000
සේවක ණය ගිණුම	425,000

අවශ්‍ය වන්නේ

2008 ජනවාරි මාසය සඳහා පහත සඳහන් ලෙජර් ගිණුම්

1. වේතන පාලන ගිණුම
2. ගෙවිය යුතු සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් ගිණුම
3. ගෙවිය යුතු සේවා නියුක්ති භාර අරමුදල් ගිණුම
4. සේවක ණය ගිණුම

(10 Marks)